

Člen UICC a ECL

Liga proti rakovině

Informační zpravodaj ▲ Ročník 19 ▲ Listopad 2008 ▲ Číslo 4

Milí přátelé,

ráda bych se s vámi podělila o své myšlenky a pocity při psaní tohoto letos posledního úvodníku.

Máme za sebou říjen – tentokrát měsíc plný událostí, našich ligových i těch společenských. Poprvé jsme se pokusili dát Týdnu proti rakovině jinou formu. Jak to dopadlo, se dočtete na dalších stránkách. Společensky to byl rovněž významný měsíc, oslavili jsme devadesáté výročí našeho státu, přinesl vzpomínky, ale i pocity vítězství nebo pocity neúspěchu a s tím i často pocity marnosti nebo zbytečnosti. Ale to vše je už za námi.

Před námi jsou dny, které zejména u nás patří k těm vzácným a milým. Doba adventu, doba Vánoc, doba vzpomínání i očekávání. Ráda bych se právě nad tímto obdobím zastavila.

Jak slavít advent, aby byl pro nás svátečním časem a přinesl světlo do našeho života?

Rozhodně ne tím, že budeme shánět všechno možné, abychom svým blízním nahradili to, že jsme na ně během celého roku neměli příliš mnoho času. Pokusme se právě v této době trochu změnit chvíle shonu a nervozity ve dny, během nichž se těšíme na své hosty a přátele a snažíme se pro ně připravit chvíle radosti, klidu a pocitu sounáležitosti.

Když očekáváme hosty, samozřejmě uklidíme, napečeme a vyšňoříme i sami sebe. To ale neznamená, že nás ta příprava tak vyčerpá, že pak nejsme schopni oné radosti, posezení a naslouchání těm, kteří přišli, aby s námi strávili chvíle, na něž budeme zase dlouho vzpomínat. Každé setkání přináší vždy něco nového a naslouchat těm druhým, kteří nás přišli vytrhnout ze všednosti dne, to je přece obrovský kus přátelství, ale i světlo rozjasňující naše běžné dny. Vychutnejme si tyto příležitosti a připravme se na ně.

I my vám nabízíme takové chvíle. Vánoční koncert v Karolinu, ale i další setkání ve vašich sdruženích a klubech jsou přece výjimečnou radostí, která hojí naše bolístky a pocity křivdy, neúspěchu nebo osamění.

Přichází čas, který je také příležitostí si dokázat, že tu nejsme jen sami pro sebe, že tu jsme i pro ty druhé, že na ně myslíme a že nezapomínáme ani na ty, které souží nesvoboda, trápí chudoba anebo nemoci. I to patří k adventnímu času – myslet na ty druhé. Najít si čas a pomoci tam, kde mohu, kam jsem schopen donést kousek potěšení, kousek lásky, kousek svého srdce.

Říkáme to každý rok – Vánoce by neměly být příležitostí k haldám darů, které zahlší především děti, jež nakonec ani nechápou, proč je najednou pod stromečkem tolik dárků, a místo radosti přichází únava a vyčerpání.

Nebylo by krásnější věnovat právě těm nejmenším svůj čas, který v předvánočním časem bývá tou nejcenější

devizou, tím nejvzácnějším dárkem. Zkuste vyjít s dětmi do přírody, a bude-li sníh, nasypat ptáčkům zrní a do lesa zvěři přinést pár jablíček. Učme děti odmala myslet také na ty druhé, kteří spoluvytvářejí naši současnost. Podaří-li se nám to, bude i náš život bohatší, krásnější a smysluplnější.

Ráda bych vám všem popřála, aby vám to letošní očekávání Vánoc přineslo chvíle klidu, potěšení a pocity dobře užitého času. Aby to nebyla honba za dary, za překvapením, které se často stane zklamáním. Drobnost, darovaná od srdce, nahradí ten nejvelkolepější dar, který měl zastříhat celoroční nezájem. A tak vám všem přeji krásné prožití vánočních svátků s mnoha milými přáteli a hosty a do Nového roku to nejcenější – zdraví. Budeme-li zdraví, pak vše ostatní – jak mnozí až příliš dobře víte – má docela mizivou hodnotu.

Tak ještě jednou: hodně zdraví po celý příští rok!

Eva Křížová

VÝSTAVA PRO LIDI 21. STOLETÍ

Putování s Ligou proti rakovině od města k městu

Narodil se návštěvník výstav. Možná byl pouze objeven, netušili jsme však, že v tak hojném počtu existuje. Ač mu dosud chybí jednoslovné označení typu posluchač rozhlasu, divák televize, je tu, návštěvník náš pozorný a zaujatý. Zatímco mnohé expozice lecčeho, ozdobené jmény slavnými, zejí mnohdy prázdnotou – jezdím téměř denně kolem Mánesa, vím o čem píše –, výstava nazvaná „Každý svého zdraví strůjcem“ měla svoje publikum po tři týdny téměř nepřetržitě. Pro Ligu proti rakovině ji vymyslel, koncepci, scénář a texty sepsal Petr Hora-Hořejš, výtvarným a architektonickým řešením ji obohatil Miroslav Pacner, organizačně do světa vypravila Arcadia Praha. Od 29. září do 18. října putovala výstava od Ostravy přes Kroměříž, Vysoké Mýto, Prahu, Písek a Rokycany do Ústí nad Labem, kde se v pátek 17. října potkala s vynikajícím benefičním koncertem Ligy proti rakovině v Severočeském divadle opery a baletu. Měl jsem to potěšení být po celé tři týdny při tom v roli konferenciéra, vyvolávače i zpovědníka. Trochu se mi pletou ubytovny, které se rychle střídaly, rozmístění jednotlivých atrakcí, tváře hodnotářů, kteří upřímně nebo z úřední povinnosti výstavu navštívili. Typického návštěvníka dovedu však představit i poslepu. Soustředěný, pohled upřený na panel, v ruce tužku a papírek, kouká, dumá, rozmýšlí. Papírek byla kartička s otázkami, na něž byly odpovědi roztroušeny po panelech, a kdo dobře odpovídal, dočkal se drobné odměny. Kartička

byla nepovinná, málokdo ji odmítl, jsme národ hravý a soutěživý.

Základní zdravotnickou osvětu, prevenci proti rakovině, ale i většinu dalších, mnohdy fatálních nemocí, zestručnili autoři do výstižných argumentů, faktů, čísel, sloganů a veršů. Co je rakovina, dozvěděl se nejprve návštěvník a barevně prosvětleným labyrintem se vydal do světa nástrah a nebezpečí. „Alkohol – nepřítel, kterého milujeme, Desatero nesmyslných ztrát aneb jak nám cigarety ubližují, Problémy s útroby, Trápení starších mužů, Podceňované riziko – rakovina varlat a prostaty, Pohyb – elixír mládí, Naše tři hlavní hříchy, Ochránce žen – mamograf“ – vybral jsem jenom některé věty, které na panelech vedly návštěvníky výstavy. Možná i ony by byly oslyšeny, začínáme být obecně společensky hluší, ale doplněny kresleným vtipy Vladimíra Jiráčka, Miroslava Bartáka a Jiřího Slívy a nemilosrdně laskavými fotografiemi Františka Dostála náhle vybuchovaly silou nečekanou. Sdělení, že strach je třeba mít z více než 4 000 chemikálií, které obsahuje cigaretový kouř, doplňovala Jiráčkova kresba chrchlajícího chlapa se sloganem „Do nového dne s cigaretou Start“. Marná ale snaha povědět obsah kresleného vtipu, a že jich jsou na výstavě desítky, některé

milé, laskavé, jiné peprné až k zajíknutí. Dodám pouze, že toto – překonám ostych a napíši to – geniální spojení osvěty se srandou (již Jan Werich to slovo, doufám definitivně, rehabilitoval) nabylo síly třaskaviny. Nepočítal jsem návštěvníky, vím ale spolehlivě, že stan nebyl téměř nikdy prázdný, stálo v něm někdo pobýval a meditoval, většinou ten houf byl deseti i vícehlavý. Vedle výstavního stanu přístřešek pro lékaře vyšetřující na místě tlak, podkožní tuk, ideální váhu, následky kouření, někde i cholesterol a cukr, a v dosahu několika kroků pohybové atrakce, z nichž nejpoblázněnější se stal „Život s rancem sádla“. Pár poskoků nebo dřepů bez zátěže, potom totéž s pětikilovou vestou, případně těžší. A bylo většinou po vytahování, že těch pár kilo nadváhy nic neznamena. K tomu brožurky Ligy – a pouť byla úplná.

V OSTRAVĚ ROZHLASOVÝ START

Ještě než jsme poprvé spatřili žlutý stan o rozměrech 16 x 10 metrů a přidružené atrakce v Avion Shopping Parku, natočili jsme pro Český rozhlas Ostrava hodinovou besedu a pozvánku s předsedou Ligy profesorem Zdeňkem Dienstbierem a Petrem Hořejšem. Vnímavá a laskavá redaktorka Dagmar Misařová možná předznamenala náladu

a atmosféru celého turné. Na místě samém kolemjdoucí nejprve chvíli váhali. Jsou zvyklí na tomto místě parkovat při nákupech v neuvěřitelně rozlehlém obchodním centru, možná nás i zdálky podezírali, že jsme předvolebním shromážděním, jichž v tom čase bylo jako máku. Když přišli blíž a vešli, většinou se zdrželi. Hejtmán Evžen Tošenovský, očekáván u pomyslné brány expozice, přišel zadem, právě když zpíval a tančil dětský folklorní soubor Hlubinka. Postál, zatleskal, sólo odmítl a ve stanu společně s profesorem Dienstbierem a Petrem Hořejšem výstavu zahájil. Před očima panel s větou „Denně deset desítek – rychlá cesta do kytek“. Uznal, že to není sice jeho případ, ale neřeší má dost, především na smysluplný

pohyb mu jako bývalému dobrému košíkáři nezbyvá dost času. Možná teď po volbách... Nejsilnější zážitek pro mě byl jeden zápis v knize návštěv. Mladá půvabná dívka (a jiné vlastně neexistují) výstavu prohlížela velmi pečlivě, se soustředěním, nad knihou přemýšlela a nakonec napsala: „Prodělala jsem leukémií. Děkuji za tuto výstavu, protože možná někomu pomůže vyvarovat se mé zkušenosti, určitě poskytnete naději.“ Slovo „naděje“ jsem potom na každé další „štaci“ opakoval i s výrokem Václava Havla, že naděje je stav ducha, který dává smysl našemu životu. Doporučím, aby příští ročník putování měl slovo „naděje“ ve štítu vepsán velkými písmeny.

KROMĚŘÍŽ LÉKAŘSKÁ

Městu vládnou lékařky, jak by mohl napovídat fakt, že dvě místostarostky si před jméno píší titul MUDr. Paní Jarmila Číhalová přišla, byť byla na dovolené, výstavu navštívit, promluvila k návštěvníkům a všechno si pečlivě prohlédla. Přišla i druhý den, zájem tedy nebyl jenom úřední. V Kroměříži fungovala nadmíru dokonale i služba Státního zdravotního ústavu. Odborníci vyšetřovali a radili nejen přímo vedle výstavního stanu (ženy měly velký zájem o rady pro samovyšetření podezřelých novotvarů na prsou), zájemci mohli odcházet i do nedaleké ordinace, tam jim otestovali cholesterol i případný náběh na cukrovku. Poprvé jsem viděl živý tanec hip-hop, moje vzdělání v tomto směru skončilo

u krok sun krok. Vystoupení byla celá řada a potvrdila, že veselí rozezpívání a roztančení mladí i postarší dávají konkrétní obsah slovu, které jsem před chvílí oslavil: naděje. Návštěva v Kroměříži netrhala rekordy, ale ani chvíli jsme se nenuдили, ve stanech i u atrakcí bylo nepřetržitě plno.

MÝTO INSPIRUJÍCÍ

Ve Vysokém Mýtě na Masarykově náměstí jsme získali jeden dobrý tip. Návštěvnice – zvláštní, také mladá – se zeptala, zda by bylo možné obsah výstavy převést do knižní podoby, jakéhosi katalogu, protože ne všechno si návštěvník zapíše, zapamatuje. Dobrý nápad, předal jsem jej na místa kompetentní.

Masarykovo náměstí inspirovalo k soutěži „Poznej hlas toho muže!“. Návštěvníci, zvláště školáci, jichž ve Vysokém Mýtě bylo dost – přišli organizovaně i s učiteli –, měli hádat, kdo k nim promlouvá o zdravém způsobu života, o potřebnosti sportu a pohybu vůbec, kdo zavrhuje „pití nápojů alkoholických“. Šlo o projev prezidenta T. G. Masaryka 28. října 1928 k dětem při oslavách 10. výročí vzniku republiky. Napovídal jsem hodně, i v ostatních měsících, ale dozvídal jsem se pozoruhodné věci: J. A. Komenský, Miroslav Tyrš, Vlasta Burian... Ale jméno Masarykovo nakonec vždycky někdo vyslovil a čest města zachránil.

PRAHA S CIZINCI

V Praze jsme v dolní části Václavského náměstí byli tři dny (jinde dva). Ne-

dozvěděli, nezůstalo jenom při cvičení, členové souboru jsou i spontánními sponzory Ligy proti rakovině. Vystoupily mažoretky, výstavní stan neustále plný. Do Písku zase rádi přijedeme. Paní Janě Černické z Centra kultury Písek (přišla na každé vystoupení) jsem poradil slogan, kterým občas rád provokuji líné a neschopné: Mám dvě vlastnosti – jsem skromný a jsem nejlepší.

STUDENÉ ROKYCANY

První den zima, druhý ještě k tomu děšť – nikterak ideální podmínky. Ale přesto lidé přicházeli. Po jednom, po dvou, jak jsme je stihli oslovit v dosahu našeho hlásného vozu. Místní rozhlas zval co chvíli občany na koncerty a jiná povyražení chystaná na další týden, o nás,

byl to pragocentrismus, předpokládali jsme největší návštěvu – a dočkali jsme se. Chvillemi to byly i davy, a když profesor Dienstbier promlouval z pódia o škodlivosti kouření se zápallem jemu vlastním, dočkal se, věřte nevěřte, i potlesku. Cizinci zprvu nechápali, ale došlo jim brzy, co propagujeme, a občas odmítali poslušnost průvodcům, kteří je hnali za dalšími památkami. Když to dvakrát „rozbalili“ rockeři z Teplic, průvodci to vzdali a tleskali se svými ovečkami.

Událostí soboty byla návštěva dvou krásných mladých lidí ze Švýcarska. Byli v Praze jenom na skok, ale výstavu si ujít nenechali, protože téma prevence rakoviny je osobně zajímavá – nejspíše také ve Švýcarsku tika v každé rodině –, a požádali, zda by mohli z pódia na výraz poděkování zazpívat. Souhlasili jsme, bude-li z toho ostuda, tak jejich. Pán si odložil sako, náš technik Aleš vložil nabídnuté cédečko do přehrávače, půjčil dva mikrofony – a zůstali jsme pať. On francouzsky, ona anglicky vystříhli nádherný, až ďábelsky dynamický rokenrol. Okamžitě obklopeni návštěvníky museli rozdávat adresy a slibovat, že pošlou nahrávku. I my tu adresu máme, možná i další kontakt s lidmi, kteří se slova „rakovina“ neděsí, umějí mu dát ozvěnu, která – a opět jsem u toho – skýtá naději.

Bezdomovci, trvalí obyvatelé této části náměstí, přišli samozřejmě také, alespoň na chvíli jsme je zbavili nudy nekonečných dnů. Svými cigaretami a krabicovými patoky se možná, aniž to zamýšleli, stali výmluvnou ilustrací

naučení, která jsme výstavou přinášeli. „Denně deset desítek...“

PÍSEK SLUNEČNÝ NEJEN OBLOHOU

Krásné dny babího léta jsme prožili v Písku na Alšově náměstí. Nevelký prostor náměstí mezi školou, knihovnou a bankomatem ještě podtrhl komorní charakter expozice. Měli jsme k sobě blízko, návštěvníci se potkávali tvář v tvář, bavili se o výstavě mezi sebou i s námi. Starosta Miroslav Sládek (není to ten, který vás napadl) přišel v neformálním oblečení na neformální přátelskou návštěvu. Všechno pečlivě prohlédl, pohovořil s lidmi, přidal svůj recept na alespoň přiměřeně zdravý způsob života, měl upřímný, nepředstíraný zájem. Ostatně i město Písek svůj vztah dalo najevo. Přicházely školy, například třídy z gymnázia, dokonalá byla nabídka i organizace kulturního programu.

Harmony Walness Club předvedl několikrát moderní aerobic. Jak jsme se

byť jsme salašili přímo pod okny radnice, ani slovo. Paní místostarostka Marie Hlávková ale přišla, prohlížela vše pečlivě a při vystoupení na pódium perlila vědomostmi i moudrými doporučeními. Folklorní soubor Sluníčko byl roztomilý, stejně jako dětský sbor ZŠ z ulice Míru i pěvecký sbor ZŠ T. G. Masaryka. Hlas pana prezidenta tam poznal jeden z dospělých návštěvníků, jak se ukázalo věrný posluchač Českého rozhlasu, zvláště stanice Praha. Přišel i druhý den a stal se dobrovolným agitátorem v našich službách. Uměl odpovědět i poněkud agresivnímu spoluobčanovi, který trval na tom, že kouří od dětství a „podívejte se, jak vypadám, a to je mi už pětáctýřiceť!“. „Ale vypadáš na sedmdesát,“ byl hned hotov náš spojenec.

KONCERTNÍ ÚSTÍ

V Ústí nad Labem turné končilo a současně vrcholilo. Koncert v Severočeském divadle opery a baletu byl jedním slovem úžasný. Plné divadlo, natěšené

i pan primátor, protože kuřácký neduh přiznal – slušnost ale velela nešmírovat. V Ústí za mnou přišly i dvě členky Klubu Vesna z České Lípy. Nadšeny, bloky plné poznámek a nápadů, jak budou doma při přednáškách, ve školách a všude hlásat, co se dozvěděly. A zvaly nás: „U nás budete mít také plno, přijdou školy, členky našeho klubu, soubory, nezapomeňte na nás!“ Závěr turné jako na objednávku. Výzva Lize proti rakovině i skvělým a obětavým organizátorům z Arcadie tu štrapáci si zopakovat. A na závěr svého překotného vyprávění (Eva Křížová naléhala a sotva mi dala vydechnout) konečně uplatním myšlenku Thomase Manna – opakoval jsem ji všude několikrát:

„Nemoc má zpočátku jen těžce poznatelné příznaky. Když už příznaky pozná každý hlupák, bývá na léčení pozdě.“ Ale já mám stejně nejraději indické přísloví: „Zdravý člověk má mnoho přání, nemocný jen jedno.“ I proto jsem na turné jel. A není pravda, jak někde tvrdí Petr Hořejš, že mě musel přemlouvat, kleče na kolenou. Jenom mi ukázal scénář a maketu výstavy, ještě než ji vezl předvést profesoru Dienstbierovi, a nebyl si jistý, jak dopadne. Dělat si randu z medicíny...? Věřil jsem, že uspěje, zvláště znám-li motto nové knížky pana profesora o stáří – četl jsem rukopis celou cestu do Ostravy: „Stáří páni dávají rádi alespoň dobrá naučení, když už nemohou dávat špatné příklady.“ François IV. vévoda de la Rochefoucauld. Výstava Každý svého zdraví strůjcem byla dobrým příkladem.

Karel Tejkal

a usměvavé tváře, špičkový program. „Jednou jsi dole, jednou nahoře“ zazpívaly Sestry Havelkovy úvodem motto koncertu a přidal se Ústecký dětský sbor s dirigentem Vlastimilem Kobrlem Ódou na radost. Tu potom rozdávali sólisté i soubory plné dvě hodiny. Mim Boris Hybner se k překonané nemoci před časem v tisku přihlásil, není proto indiskrétní o tom teď psát. Kdo viděl jeho vystoupení, dvě etudy plné pohybu a radosti, uvěřil slovu, které dnes stále jako ozvěnu tří týdnů prožitých s výstavou opakuji – naděje.

Ústecký primátor Mgr. Jan Kubata byl na výstavě i na koncertě. A určitě ne z pouhé povinnosti, ani jenom proto, že převzal záštitu a město poskytlo sponzorský dar. I pro osobní poznání, že „tíká v každé rodině“, pobyl na výstavě, promluvil s profesorem Dienstbierem ve vtipném dialogu k návštěvníkům, ocenil – na výstavě i večer v divadle – Ústecký Arcus, občanské sdružení onkologických pacientů, jejich rodinných příslušníků a přátel. Věděl o těchto agilních lidech, znal je osobně a blahopřál jim k jubileu klubu. A stal se obětí lékaře, toho dne „ordinujícího“ v našem medicínském stanu. Ten se chvíli před primátorovým příchodem zastavil u našeho vozu na čaj. Spatřil technika Aleše, pokoušujícího sice ve skrytu, aby nebyl viděn návštěvníky, ale s cigaretou v ruce. „Kolik denně vykouříte? Jak dlouho už kouříte?“ Chvilka počítání, skoro se mi zdálo, že na prstech. „Za dva roky jděte k doktorovi. Bude nejvyšší čas přestat, on vám vysvětlí, jak jste na tom.“ Tuším, že obdobným výsledkem prošel

OČIMA SPOLUPACHATELE

O PUTOVNÍ VÝSTAVĚ

Nejraději bych napsal cosi na způsob recenze. Jenže to je přesně to, co nesmím. S ideou expozice „Každý svého zdraví strůjcem“ jsem přišel, pak jsme dali s Arcadií dohromady tvůrce, výtvarníky, ostatní spolupracovníky – kdybych se uchýlil k hodnocení, byl by to jistý druh incestu. Napsat vysvědčení vlastnímu dítěti? Hodnotit veřejně svoji knížku? To se přece nedělá. Pokusím se tudíž jen o krátkou rekapitulaci a shrnutí zkušeností. Některých hodnotících postojů se však asi nevyvaruji. Velmi prosím ovšem čtenáře, aby naznačenou osobní rovinu mého textu přijali jako výpověď spolupachatele a odmyslili si drobné rytmické pohupování tančícího páva...

Na samém začátku byla aktuální programová teze UICC: Je třeba zbavit pojem „cancer“ odiózního, demonizujícího obsahu. Má mysl přečetla tu výzvu v obecné rovině: Nepřítel, jehož se nebojíme, se sice nestane méně nebezpečným, nicméně člověk se vůči němu statečněji postaví, když se předem netřese.

Následoval nápad... Znáte přece ty vtipy o brýlatých – třeba o tom, jak slabozraký nemůže najít brýle, protože přece zašantročil brýle! Podobných situací, kdy se smějeme vlastním nedostačivostem, je fakticky bezpočet. Sem tam chodím na večírky se spolužáky.

Dávno už nejsme dětmi. Sice na školní léta rádi a zvesela vzpomínáme, ještě větší legrace však je, když si vyprávíme o chorobách. Valčnými motivy jsou příběhy prostatátů, ztráty zubních protézy, infarkty, panečku, občas se nasmějeme, až se za břicho popadáme, a spolužačky hurónsky tlučou berličkami o zem. Jasně, smějeme se přece, aby poznání, jak rychle se člověk svezze po skluzavce života, nebylo k pláči. Od této paradoxní zkušenosti byl k výstavě už jen krůček. Vzpomněl jsem si na staré přátele – kreslíře vtipů, kteří tvoří mj. i ztřeštěné motivy z medicínského prostředí. Přitom jsou to prvořadí, obecně známí a uznávaní tvůrci: Vláďa Jiránek, Mirek Barták, Jirka Slíva! Co takhle proti závažným apelům a radám z oblasti prevence rakoviny postavit do vě-

domého, programového kontrastu či kontrapunktu jejich úsměvné, vlídné, někdy provokativní kresebné anekdoty? Panečku, to by byla správná, zcela nečekaná vizualizace! Tak by přece mohlo vzniknout něco, co znám z večírků se spolužáky – rozesmátá nálada, kdy i trojitý koronární by-pass je náhle k popukání!

Chlapi souhlasili. Ještě jsem přemluvil několik dalších lidí, ať do toho projektu vstoupí. Výtečného fotografa Frantu Dostála, který celý život chodil po světě a nenápadně fotil komické momentky všedního dne. A Sylvii Mikulcovou, požádal jsem ji o soubor hravých kreseb pro děti na témata zdravá výživa, zdravý pohyb atd. Nezminil jsem člověka možná nejdůležitějšího: můj celoživotní přítel, výtvarník, tvůrce zahrad a zkušený výstavář Mirek Pacner umí dělat lehký, laciný, skládací výstavní fundus čili instalační inventář – pár expozic jsme už spolu postavili. Rád šel do toho.

Snad se pan profesor Dienstbier nebude zlobit, když prozradím, že mu trochu ztřeštěná idea nešla zprvu pod fousy, které ostatně nemá. Situace se částečně změnila, když uviděl maketu, pak scénář a nakonec premiéru v Ostravě. Dostali jsme absolutorium. Díky!

Nebudu předstírat, že jsem neměl obavy. Pochopí divák náš přístup a záměr? Neurazí se? Nedočknou se ho kreslené vtipy, v některých případech dost nešetrné? V Ostravě, Praze a Ústí jsem měl možnost s napětím sledovat atmosféru ve žlutém velkoplošném stanu, který je pro naši expozici mobilním instalačním prostorem. A zažíval jsem tiché uspokojení – lidé si vesměs poctivě četli informativní a instruktivní texty, poctivě vyplňovali karty několika svých „zkušebních testů“ a zejména se smáli všem těm Jiránkům, Bartákům, Slívům a Dostálům. Stalo se skutkem to, v co jsem tajně a bez korektivní zkušenosti

doufal. Zřejmě ve všech sedmi etapových městech si lidé jsou schopní také dělat legraci z chorob bližních i vlastních. Humor je přece koření jak do polévky, aby byla chutnější, čili i koření do nemoci, aby byla snesitelnější.

Pročítal jsem knihu návštěv. Nenašel jsem jediný odsuzující zápis, zato stovky děkovných, leckdy až nadšených. Hurá!

Myslím, že v jiných článcích na téma naší putovní výstavy se dozvíte další podrobnosti. Nechci tu opakovat, co je řečeno jinde. Například skutečnost, že celé té pojízdné akci jsme začali

říkat ošklivě roadshow, nebo dokonce pouť či cirkus, abychom naznačili, že vlastní expozice byla jen jednou z částí toho organizačně a logisticky parádně komplikovaného podniku. Vedle stanu s výstavou totiž stál stan s „ordinací“, kde pracovníci Státního zdravotního ústavu zájemcům zdarma poskytovali řadu zajímavých preventivních vyšetření, a bylo k dispozici i několik malých stánků s animačními hříčkami či testy pro nejmladší návštěvníky. Každý si mohl mj. vyzkoušet, jak těžké je pohybovat se na invalidním vozíku, jak je člověku, který přibral náhle dvacet kilo atd. Naše putovní výstava vezla s sebou

dokonce i nevelké pódium, na němž se ve všech sedmi městech konala tu bohatší, tu méně bohatá vystoupení místních pěveckých, instrumentálních či tanečních souborů.

Ach, ty kamarácofto... Poprosil, přesněji řečeno uprosil jsem Karla Tejkala, celoživotního profesionála-rozhlasáka, aby se na tři týdny ujal moderování akce. Pracoval přece pro Ligu, zná detailně její problematiku, a navíc je to reportér a moderátor par excellence. Krčil nos i čelo, ale vzal to a pak senzačním způsobem propojil všechny dílčí obsahové části „roadshow“ v celek svými komentáři, rozhovory, sem tam i výzvami „pouťového vyvolávače“, který místo na lochnesku zve na poučení o možnostech prevence rakoviny.

Ještě bych měl jmenovat primátory či starosty měst a jiné, kteří nám pomohli na místě, dlužíme poděkování radě sponzorů v čele s VZP, médiím, jež nám pomohla s reklamou a propagací, klubům, všem těm souborům, které vystoupily, lékařům, kteří vyšetřovali, taky firmě Mercedes, která nám sponzorsky zapůjčila nákladní Sprinter na převoz inventáře i lidí. Mohl bych ještě dlouho vyjmenovávat, avšak nakonec si nechám jediné díkůvzdání: totiž všem,

kteří s expozicí jeli, zajišťovali její převoz, bourání, nové postavení a zejména její takřka třítydenní hladký a živý provoz. Díky lidem z agentury Arcadia vznikla kolem výstavy Každý svého zdraví strůjcem parta sebraná jak filharmonie, vstřícná a pracovitá, radost pohledět. Tedy já takový koncert už pěknou řádku let neviděl. Vesměs to byli mladí lidé, skoro děti, to člověk po jejich boku hned trochu omládne. A bez jejich „muziky“ by to nešlo a nevyšlo.

Mám radost. Ono se to více než povedlo. Pozitiva naprosto převážila. O tom, že to byl prospěšný, užitečný podnik, svědčí mj. skutečnost, že se už ozvali nejméně z deseti měst – příští rok by prý chtěli, aby „cirkus“ Ligy proti rakovině Praha k nim přijel taky. Tak jo.

Na závěr ještě jednou... Nechť čtenář promine ten až příliš osobní tón. Ale ať taky chápe. Začal jsem to, měl jsem strach z výbuchu, dostavil se potlesk. Patří všem, kdo se na věci podíleli, ne mně. A já všem, zejména pak Lize, která do rizika statečně šla, velmi děkuji. A vysekávám poklonu zejména vzácně konstruktivnímu klimatu, v němž se naše pouť napříč republikou odehrála. Je to výzva i doporučení pro příště.

Petr Hora-Hořejš

Dejme slovo i účastníkům této akce:

„Sobotní slunečné ráno 18. října i nás členky českolipské Vesny vylákalo na výlet. Vydaly jsme se na výstavu „Každý svého zdraví strůjcem“ do Ústí nad Labem. Už cestou z nádraží jsme potkávaly rodiny s dětmi, které si nes-

ly žluté balónky. Věděly jsme, že nás dovedou správným směrem. To už jsme z dálky slyšely příjemný hlas pana Tejkala, který informoval o probíhající akci, připomněl koncert, který byl v páteční večer na počest 15. výročí

založení ústeckého Arcusu, zmínil se o nutnosti prevence v nádorovém onemocnění. Překvapilo nás, že u vchodu do stanu jsme dostaly tužku a kartičku s otázkami. Rozhlédly jsme se – stanem se pohybovali lidé s kartičkou v ruce

a se zaujetím pročítali texty o kouření, nadváze, zdravé výživě.... Stan byl plný dětí a s rodiči vyhledávaly odpovědi, za které pak dostaly dáreček. Nezapřela se moje profese – už jsem viděla žáky při výuce. Stále hledáme nové metody výuky, píšeme projekty – a tady to máme připravené. Naše rozhodnutí bylo jednoznačné – zažádáme si o to, aby se výstava dostala do České Lípy!

Vyzkoušely jsme si aktivity i v ostatních stáncích, příjemné dámy nám změřily procenta tuku, tlak krve a daly rady do života. Celkový dojem byl výborný. Děkujeme všem, kteří se na výstavě podíleli, vtípnému řečnění, humoru a celkovému pojetí.

A co si ještě odnáším já? TO, že nikdy nejsme dostatečně poučeni, i když se touto problematikou zabýváme celá léta.“

Eva Barkmanová
Českolipská Vesna

„Také u nás byla výstava ‚Každý svého zdraví strůjcem‘ přijata s velkým zájmem

a účastí našich občanů. Pro nás akce vyvrcholila v pátek večer, kdy jsme se jako zakládající členky Ústeckého Arcusu zúčastnily v Severočeském divadle opery a baletu v Ústí nad Labem benefičního večera Ligy proti rakovině Praha. Pozváni byli vedle onkologických pacientů a představitelů také přátelé severočeského onkologického hnutí a široká ústecká veřejnost.

Celý koncert se nesl ve znamení „Týdne boje proti nádorovému onemocnění“ a konal se zároveň i na počest 15 let činnosti občanského sdružení Ústecký Arcus, na jehož zrodu jsme se obě podílely. Původně byl Ústecký Arcus součástí sdružení v České Lípě, od září roku 1993 se náš klub osamostatnil a zaregistroval se jako právní subjekt.

Záštítu nad celým večerem převzal primátor města Mgr. Jan Kubata, večerem hosty provázel moderátor Jan Rosák a po úvodních písních jsme byly pozvány na pódium. Rozechvělé trémou jsme v projevu profesora Dienstbiera a primátora města slyšely po-

chvalu na činnost našeho klubu, jakož i povzbuzení do dalších dobrých skutků pro zlepšení života pro onkologicky nemocné. Ke gratulaci nám byla oběma předána kytice květů s přáním zdraví a pohody.

Velmi citlivě zvolený program všech účinkujících ocenili všichni. Byl to krásný večer a pevně věříme, že i ostatní lidé si ve svém nitru odnesli domů pohlazení na duši a že snaha pomoci ostatním se vrací dobrým skutkem i pro nás. I když jsme dnes obě už ze zdravotních důvodů jen řadovými členkami našeho sdružení, snažíme se pomáhat v dalším zkvalitnění činnosti poskytnutím rady a pomocné ruky.

Děkujeme organizátorům, jakož i dalším, kteří se na krásném večeru svou prací a bezchybnou organizací celého průběhu slavnostního benefičního koncertu podíleli.“

Margita Jaglová
a Ludmila Stoicová
Arcus Ústí nad Labem

PODZIMNÍ SNĚM KOLEKTIVNÍCH ORGANIZACÍ

Tradiční setkání se uskutečnilo v Lékařském domě v Praze ve středu 8. října.

Za hojně účasti zástupců z Čech, Moravy i Slezska pozdravil přítomné předseda Ligy profesor Dienstbier, který podal informaci o finančním vyznění Českého dne proti rakovině i o tom, jak budou peníze využity. Podrobnosti jsou uveřejněny na internetu.

Dále hovořil o nové publikaci o genetice a zdůraznil, že problematika genů bude hrát větší a větší význam, neboť vědci se této problematice velice věnují. Připomněl, že nám dnes jde o to, aby každý znal rizika, dovedl je hodnotit a hlavně se podle toho choval. Poděkoval klubům za jejich práci, ale současně připomněl, že je třeba více se zaměřit a pracovat pro veřejnost. Informace pronikají, lidé si váží více života, také přicházejí včas se svými problémy a léčba je úspěšnější, nicméně na mamografické vyšetření přichází pouze 50% žen a na skríníng kolorektálního karcinomu pouhých 30%. A to je málo vzhledem k tomu, že se společně s Maďarskem dělíme o primát

tohoto onemocnění v Evropě. Práce Ligy a všech jejích členů není zbytečná, ukazuje už první pozitivní výsledky. Proto rok 2009 bude zaměřen na kolorektální karcinom.

4. února 2009, který je Světovým dnem proti rakovině, se v Praze uskuteční symposium společně s Českou onkologickou společností a praktickými lékaři.

Český den proti rakovině v roce 2009 se bude konat ve středu 13. května a také jeho tematika bude zaměřena

na prevenci kolorektálního karcinomu. Dále ve svém vystoupení poděkoval agenturám Arcadia a Via Facti za spolupráci a seznámil přítomné s letošní novou akcí v Týdnu proti rakovině, kdy v několika našich městech se uskuteční výstava Každý svého zdraví strůjcem.

Na sněmu vystoupil také Ing. František Čálek, poděkoval klubům za účast na Českém dnu proti rakovině a požádal přítomné o jejich názor na spolupráci při této akci. Co pro kluby bylo

kladem anebo co udělat jinak, aby byla vzájemná spokojenost, a vyslovil osobní přání, aby vzájemné kontakty byly co nejlepší.

V rámci jednání vystoupil také zástupce agentury XuXa, která se snaží zmapovat situaci v oblasti gramotnosti populace. Ve spolupráci

s 1. LF UK byl zpracován dotazník, který se snaží zmapovat aktivitu pacientů, partnerství lékařů i podíl pacientů na léčbě. Bližší informace najdete na www.xuxa@xuxa.cz. Celou akci organizuje Institute for lifestyle options and longevity a v jednotlivých klubech máte možnost se k této akci

připojit a odpovědět na 8x 5 otázek. Liga obdržela slib, že výsledky průzkumu mezi onkologickými pacienty nám budou předány. Může to být pro nás velmi zajímavá studie, proto budeme rádi, zúčastníte-li se v co největším počtu.

(red)

PŘEDBĚŽNÝ PROGRAM SYMPOZIA

Sympozium ke Světovému dni proti rakovině – organizuje Liga proti rakovině Praha ve spolupráci s Českou lékařskou společností Jana Evangelisty Purkyně a s podporou České onkologické společnosti ČLS JEP a Společnosti všeobecného lékařství ČLS JEP. Uskuteční se v Praze v Lékařském domě 4. února 2009 od 10 hodin.

PROGRAM:

1. Význam a funkčnost skrínungu kolorektálního karcinomu

- Úvodní přednáška
– prof. MUDr. M. Zavorala, CSc.

- Pohled praktického lékaře
– představitel SVL

- Další přihlášené přednášky

2. Péče o nemocné po skončení protinádorové léčby

- Úvodní přednáška ČOS
– prim. MUDr. V. Stáhalová

- Pohled praktického lékaře
– MUDr. B. Skála, Ph.D., za SVL

- Význam činnosti dobrovolných onkol. organizací – prof. MUDr. Z. Dienstbier, DrSc.

- Pohledy pacientů

- Přihlášené přednášky

Pacientské organizace mající zájem o vystoupení prosíme o zaslání tezí do 15. 12. 2008.

MEZINÁRODNÍ KONGRES STOMIKŮ V BRNĚ

Ve dnech 11.–14. září 2008 se v Brně konal 12. kongres Evropské asociace stomiků (EOA). Evropská asociace stomiků sdružuje celkem 42 národních organizací ze zemí Evropy, severní Afriky a Středního východu. V České republice všechny stomiky zastupuje národní organizace České ILCO. Na předcházejícím 11. kongresu v portugalském Portu v září 2004 bylo České ILCO pověřeno uspořádáním 12. evropského kongresu v Brně. Motto kongresu bylo „Sdílení zkušeností“.

Do Brna do hotelu Continental přijelo celkem 111 delegátů z 24 zemí Evropy a také z Egypta, Libanonu a Izraele, a to včetně mladých stomiků. Nejmladším bylo dokonce 11měsíční děvčátko z Maďarska v doprovodu rodičů. Hotel Continental v samém centru Brna poskytl velmi dobré podmínky v konferenčních sálech pro jednání i setkání v předsálí, kde byla instalována výstava všech firem, které dodávají kompenzační pomůcky pro stomiky. Tito dodavatelé pomůcek, firmy ConvaTec, Coloplast, Dansac-Hollister, B-Braun, Incom Trading a Welland, byli záro-

veň sponzory tohoto kongresu. Firma ConvaTec byla generálním sponzorem. Pro účast českých zástupců na kongresu muselo shánět sponzory České ILCO samo. Hlavním sponzorem účasti českých delegátů byla Liga proti rakovině a dále se na sponzorování podílely firmy Dansac, Coloplast, Incom Trading a hejtmán Jihomoravského kraje. Vstříc nám vyšel i primátor města Brna, který nám zajistil bezplatné zapůjčení Sně-

movního sálu na brněnské Nové radnici pro slavnostní zahájení kongresu. Od magistrátu města Brna a krajského úřadu jsme také dostali propagační materiály o městě Brně a Jihomoravském kraji pro všechny účastníky. Všem sponzorům za finanční podporu Českého ILCO velice děkujeme a zvláště děkujeme sdružení Liga proti rakovině a panu prof. MUDr. Zdeňku Dienstbierovi za hlavní sponzorování českých

delegátů i za účast pana profesora nejen na slavnostním zahájení na Nové radnici, ale i za jeho čas a ochotu se nám věnovat celý první den konference.

Kongres se konal pod záštitou hejtmana Jihomoravského kraje pana Stanislava Juránka, primátora města Brna pana Romana Onderky a účast v čestném předsednictvu kongresu kromě uvedených politiků přijali předseda Ligy proti rakovině Praha pan prof. MUDr. Zdeněk Dienstbier, předseda Národní rady zdravotně postižených a poslanec pan Václav Krása a zástupkyně Koalice pro zdraví paní Jana Petrenko.

Zklamáním pro nás bylo to, že ačkoliv České ILCO žádalo o dotaci pro účast českých delegátů ministerstvo zdravotnictví, nebyla nám dotace přidělena a na naši zvláštní žádost o pomoc při financování kongresu nám MZ ČR tuto pomoc opět odmítlo a naše nabídka na jmenování pana ministra nebo zástupce MZ ČR do čestného předsednictva kongresu byla také odmítnuta.

České ILCO je dobrovolné sdružení stomiků celé ČR. Stomikové jsou lidé se zdravotním postižením, kterým byla vytvořena stomie buď z důvodu rakovinnového onemocnění, nebo nespecifických zánětů, jako jsou Crohnova choroba nebo ulcerózní kolitida, anebo po komplikacích po gynekologických operacích. Stomie je umělý vývod střeva nebo močových cest z břišní dutiny na povrch (ileostomie – vývod tenkého střeva, kolostomie – vývod tlustého střeva a urostomie – vývod močových cest). Věková skupina těchto zdravotně postižených je od malých dětí (i miminek) až po staré lidi. Tito lidé musí nosit na těle zařízení, které zachycuje sekrementy. V době nedávno minulé, asi před rokem 1990, byli tito lidé odkázáni jen na tzv. Jánošíkův pás, který držel igelitový sáček, anebo připevnění vaty na těle v místě vývodu. Tito lidé byli téměř odkázáni na uzavřený život doma a nemohli téměř nic dělat. V současné době je situace mnohem jiná. Po roce 1990 začaly do naší republiky distribuovat zahraniční firmy moderní pomůcky a další produkty, které těmto lidem umožňují opět žít téměř normálním životem. Někteří se dokonce vrátili do práce, mohou cestovat, sportovat, kulturně a společensky žít. A to pro tyto

postižené lidi znamená velice mnoho. V ČR byla založena organizace těchto zdravotně postižených lidí v roce 1992. Jejich prvním úkolem bylo zajistit pro všechny takto postižené lidi pomůcky od zahraničních firem. Jako první na náš trh přišla britská firma ConvaTec, poté další firmy, jako jsou Coloplast, Dansac-Hollister, B-Braun, Incom Trading a Welland. V současné době mají postižení lidé velký výběr stomických pomůcek podle typu své stomie a podle jejich komplikací.

České ILCO sdružuje celkem v 16 klubech téměř 500 lidí. Odhaduje se však, že zdravotně postižených stomiků je v naší republice kolem 9–10 tisíc, ovšem velká část kvůli svému zdravotnímu postižení chce zřejmě zůstat v anonymitě. Kluby organizují zdravotně-rekondiční pobyty pro své členy, spolupracují s partnerskými organizacemi, jako jsou např. Liga proti rakovině, NRZP, Koalice pro zdraví a další, starají se o to, aby všichni stomikové dostávali potřebný počet pomůcek bez doplatku. Spolupracují s ministerstvem zdravotnictví, organizují přednášky lékařů a stomasester, návštěvu kulturních pořadů, pořádají sportovní akce, výlety a zájezdy. Velkým přínosem je tzv. návštěvnická činnost, kterou podporuje firma Coloplast. Speciálně proškolení volontéři docházejí do nemocnic na žádost lékařů a navštěvují pacienty, kterým má být vytvořena nebo již byla vytvořena stomie, neboť mnoho lidí si po takových operacích a prodělané těžké léčbě myslí, že tím skončil jejich aktivní život, a uzavírají se do sebe. Tito návštěvníci jim za pomoci lékařů a psy-

chologů vysvětlí, že je možné žít i s tímto postižením, že tím život nekončí, že se někteří mohou vrátit i do zaměstnání, sportovat atd.

Kongres byl zahájen ve čtvrtek 11. září v historickém Sněmovním sále Nové radnice v Brně. V předsednictvu zasedli představitelé Evropské asociace stomiků prezident Arne Holte z Norska, Ria Smeijers z Holandska a Maria Hass z Německa, zástupci Českého ILCO v čele s předsedou Ing. Miroslavem Šerým. Vzácnými hosty byli MUDr. Josef Drbal z odboru zdravotnictví Jihomoravského kraje, prof. MUDr. Zdeněk Dienstbier, předseda Ligy proti rakovině Praha, a doc. Vladimír Kleinwächter, bývalý prezident Světové asociace stomiků. Historický sál dodal zahájení slavnostní ráz.

Po slavnostním zahájení byla v hotelu Continental otevřena prezidentem EOA výstava stomických pomůcek. Vystavovatelé této akci přikládali velkou důležitost a v průběhu kongresu se přijeli podívat ředitelé firem a velké množství reprezentantů.

Odpoledne už začalo pracovní jednání kongresu. Po vystoupení mladých stomiků z Ukrajiny a jejich informací o smutném životě stomiků a obtížné situaci se získáváním pomůcek v jejich zemi bylo rozhodnuto, aby se další kongres EOA v roce 2011 konal ve Lvově, abychom podpořili stomiky na Ukrajině. Stomické pomůcky tam nejsou hrazeny pojištěním a lze je koupit pouze za dolary. Ukrajinci velmi oceňovali humanitární pomoc německých stomiků, kteří jim zasílají stomické pomůcky a také jim umožnili účastnit se kongresu.

Páteční dopoledne bylo věnováno workshopu firmy ConvaTec, v němž vystoupili také čeští delegáti doc. Pavel Kreml a Alice Křepinská. Dopoledne pokračovalo přednáškou Ing. Kateřiny Krejčířové z firmy ConvaTec a poté se uskutečnila prezentace o systému Amcare – domácí péči o stomiky ve Velké Británii. Čeští stomikové si povzdechli, že o takové službě u nás mohou jen sníť. Pro zájemce byla zorganizována prohlídka města Brno. Při prohlídce Zelného trhu se dokonce setkali s bývalým prezidentem Václavem Havlem, který měl po určitou dobu také vytvořenu stomii a už velice nerad na tu dobu vzpomíná.

Odpoledne byly uspořádány paralelně ve dvou sálech dva workshopy. Tématem anglické části byla budoucnost organizace EOA. Byla kritizována vážnoucí komunikace mezi EOA a světovou asociací IOA. Evropského kongresu se nezúčastnil žádný zástupce IOA. Chtěli jsme vysvětlení, proč EOA, která zastupuje 42 zemí, má dnes jen jediného zástupce v koordinační radě IOA, zatímco ostatní regiony jsou mnohem menší (Jižní Amerika – 9 zemí, Asie – 16 zemí, Severní a Střední Amerika – 9 zemí, Jižní Pacifik – 2 země) a mají více zástupců. Po diskusi bylo doporučeno, aby EOA zůstala nadále součástí IOA. V české sekci byl bohatý a zajímavý program, který začal hodnotnou přednáškou MUDr. I. Kocákové z Masarykova onkologického ústavu v Brně o současné možnosti onkologické léčby rakoviny tlustého střeva. Ročně je odhaleno na 8 000 nových případů

kolorektálního karcinomu, 5 000 pacientů umírá. Hovořila o klasické léčbě, pokrocích po roce 2 000 a možnostech biologické léčby. V další přednášce se doc. Svatopluk Čermák z Č-ILCO zabýval problematikou dobrovolných návštěvníků a dostupností pomůcek. V diskusi vystoupili zástupci Polska, Slovenska a Maďarska. O ošetřování stomií a zkušenostech hovořila stomasestra Naďa Kubíková z Městské nemocnice Ostrava. Další přednášku na téma „Pokrok v péči o stomiky z pohledu chirurga“ přednesl MUDr. Josef Všetíček z Brna. Na ni navazovala přednáška MUDr. Víta Kulhánka „Vyšetřovací a monitorovací metody střev“, v níž zdůraznil, že včasný záchyt je základním předpokladem úspěšné léčby. Program uzavřela stomasestra Libuše Suchánková, která hovořila o svých zkušenostech. Sobotní dopoledne bylo věnováno ukončení kongresu a hlavně volbám nového výboru EOA. Prezidentem EOA zůstává Arne Holte z Norska. Pokladníkem bude nadále Ria Smeijers z Holandska, nově byl do koordinační rady zvolen Guiseppe de Salvo z Itálie. Po obědě delegáti odjeli do sluncem zalité Lednice a navečer zavítali i na krátkou návštěvu Mikulova. Celý kongres byl ukončen závěrečnou večeří v hotelu Continental. V neděli se delegáti rozjeli domů, někteří využili návštěvu naší země ještě k postkongresové cestě do Prahy.

Děk patří všem, kteří se kongresu zúčastnili, kteří jej zajišťovali a sponzorovali.

*Ing. Miroslav Šerý
předseda Českého ILCO*

*

Jako člen čestného předsednictva jsem se zúčastnil zahájení kongresu a odpoledního jednání zástupců jednotlivých členských organizací v České republice.

Je ostudou našich veřejných představitelů, že kromě delegovaného vedoucího zdravotního odboru KNV Jihomoravského kraje MUDr. Josefa Drbala se zahájení neúčastnil nikdo z funkcionářů kraje nebo města, o ministerstvu nemluvě. Kongresu se přitom účastnili delegáti 21 zemí. Sám MUDr. Drbal z pracovních důvodů po čtvrthodině zasedání opustil.

Liga, která podpořila kongres finančně, byla z neziskového sektoru jediná. Přitom mezinárodní setkání bychom měli preferovat a podporovat je. Je to nejen uznání pro naši republiku, ale především možnost získání zahraničních zkušeností a navázání osobních kontaktů a přátelství.

Ing. Miroslav Šerý, předseda České organizace ILCO a současně prezident kongresu, odvedl mimořádný kus práce a zasloužil se o nerušený průběh akce.

Zúčastnil jsem se i jednání domácích organizací stomiků. Jejich nadšení a zápal pro vzájemnou pomoc a spolupráci je obdivuhodný. Uvítáme, pokud se další sdružení přihlásí jako kolektivní členové Ligy a zapojí se do sbírky Českého dne proti rakovině. Třicetiprocentním podílem z výtěžku pomohou i svým organizacím.

Prof. MUDr. Zdeněk Dienstbier, DrSc.

KDYŽ SE ŘEKNE GERIATRIE

Profesor MUDr. Vladimír Pacovský, DrSc., emeritní přednosta 3. interní kliniky 1. LF UK a VFN v Praze, působil na této klinice 56 let. Dodnes tam pravidelně dochází, a tak jsme se právě tam sešli, abychom vám přiblížili tento medicínský obor. Sám říká, že právě tato klinika pochopila, že se medicína geriatrzuje, a když převzal vedení kliniky po profesoru Charvátovi, věnoval se po celý čas otázkám geriatry. Proto jsem jej požádala, aby našim čtenářům přiblížil problematiku tohoto oboru.

KDYŽ SE ŘEKNE GERIATRIE...

„Nejprve bychom si měli ujasnit některé termíny. Obecně se mluví o gerontologii a geriatry.

Gerontologie je věda o stáří a stárnutí. Geriatry je praktická aplikace teoretických poznatků stárnutí a stáří. To je důležité, protože gerontologie jako věda není zdaleka jenom záležitostí medicínskou nebo lékařskou, ale do encyklopedie současných poznatků o stárnutí a stáří přispívají reprezentanti různých, i nemedicínských oborů – psychologové, ekonomové, sociologové,

genetici; ti se dnes zabývají studiem genetických podkladů stárnutí a stáří, což má s praktickou medicínou málo společného.

Geriatrické je prakticky použitelný obor, který se snaží využít všech poznatků, které jsou k dispozici, ve prospěch starých lidí. Protože poznatky jsou z různých zdrojů a mají různé zaměření, tak ani jejich praktická aplikace není jednotnou aplikací. Proto říkáme, že geriatrické je všechno, co by mohli prakticky využít především zdravotničtí pracovníci ve prospěch starých lidí. Proto má geriatrické mezioborový charakter, a má tedy i různé zdroje.

Oborový termín geriatrické je sám o sobě velmi zajímavý. Podle řeckého původu by se dal přeložit: že je to všechno, čím by se měl zabývat lékař nebo zdravotnický pracovník a co by měl využívat ve prospěch starých lidí.

JAK VZNIKLA GERIATRIE JAKO VĚDNÍ OBOR?

O vznik geriatrické se nejvíc zasloužili lidé, kteří měli širokou internistickou erudici. I organizačně to tak bylo. U nás byl prvním předsedou gerontologické společnosti internista profesor Prusík. Ale geriatrické v Československu nebo Česku a její celý vývoj jsou neopominutelné bez lékařské fakulty. Je zajímavé, že internista profesor Eiselt, z té slavné lékařské rodiny Eiseltů, napsal první českou učebnici o chorobách stáří. Její rukopis se bohužel ztratil, ačkoliv já sám jsem vynaložil velké úsilí při pátrání po tomto rukopisu. Nikdy jsme jej nenašli, ale zcela určitě existoval. Z profesora podnětu byla v Praze založena jedna z prvních geriatrických klinik Evropy. Lékařská fakulta tak měla první kliniku chorob stáří. Později se

pak přejmenovala na geriatrickou kliniku a do čela byl těsně před válkou jmenován profesor Eiselt. Klinika sídlila v tehdejších Masarykových domovech v Krči a bohužel po 2. světové válce a znovutevření vysokých škol už nebyla obnovena. V té době totiž nebyl nikdo, kdo by se této problematice věnoval a kdo by byl ochoten spojit svoji kariéru s touto problematikou. Ale nutno zdůraznit, že tato lékařská fakulta skutečně stála u kolébky české geriatrické.

V současné době má tento obor celou řadu problémů. Existují dva přístupy prakticky pro všechny klinické obory, tedy i pro geriatrické.

První přístup je takový, že by odborníci, kteří o geriatrické a gerontologii něco vědí, měli tyto informace ve vhodné formě poskytovat reprezentantům všech oborů. Říkám tomu všeobecně orientovaná geriatrické, zabývající se právě všemi problémy, které lékaři kteréhokoliv z oborů musí řešit.

Druhý přístup je zdánlivě opačný, ale jenom zdánlivě. Ten chce vzít to, co je charakteristické pro stonání starých lidí, a z toho vytvořit určitou interdisciplínu, která bude soustřeďovat prakticky použitelné poznatky o péči o staré lidi. Tato péče musí být vždy komplexní a – znovu zdůrazňuji – mezioborová. Z toho vyplývá pojetí speciálně zaměřené geriatrické jako zvláštního oboru v systému všech klinických oborů medicíny. Tak jako existují interna, chirurgie nebo ortopedie, tak jsou představy, že by měla existovat i samostatná klinická geriatrické jako mezioborový klinic-

ký obor, respektující zvláštnosti stonání a specifické potřeby starých lidí.

Pravda je asi někde uprostřed. Je zapotřebí udělat syntézu obou těchto přístupů. To není hra se slovíčky, ale má to velký dopad organizační. Otázkou je, zda mají vznikat samostatná pracoviště v nemocnicích, mají-li být samostatné geriatrické kliniky a co by tyto kliniky měly dělat. Já si docela dobře dovedu představit, co by dělat měly a mohly. K tomu však v současnosti není jednotný přístup.

Geriatrické pracoviště by měla řešit společné problémy, které zatím nejsou zcela jasné, ale bezprostředně se dotýkají nemocných starých lidí. Tu potřebu a specifické přístupy k řešení svých problémů – to musí někdo samozřejmě ovládat, ale také musí mít možnosti a prostředky. Dnes se takovému samostatnému oddělení říká Oddělení akutní geriatrické mezioborově zaměřené. Mohlo by mít i ambulantní část, specifickou ambulanci nebo ordinaci či poradnu – to si docela dobře umím představit.

Významní reprezentanti jiných oborů ale takovým přístupem moc nadšení nejsou, protože se – a tím se dostáváme k otázce pojetí geriatrické, která není jen otázkou českou, ale je otázkou evropskou a celosvětovou – hledá organizační přístup k tomu, jak realizovat správné myšlenky, jak spojovat, rozpoznávat i ovlivňovat celou problematiku stáří ve prospěch starých lidí. Je to velmi složitá otázka, která souvisí s vymezením oboru geriatrické v současné medicíně.

JDE O SAMOSTATNÝ OBOR?

Proti některým oborům se dá geriatricie jako samostatný obor docela dobře vymezit a jde určit hranice, co by ten samostatný obor měl dělat, ovšem neobtěžněji se vymezuje vůči interně. Faktem je, že většina klinických problémů starých lidí, jsou-li nemocní, má internistický charakter. Proto také geriatricie vznikla na základě interny a proto také interna řeší v současné době problém specializací a problém neintegrace do jednoho celku. S tím souvisí otázka koncepce současné interny i jejího postavení, což je dost důležitý problém. Dnes už máme řadu atestovaných odborníků s atestací v geriatricii. Jejich využití v praxi, v terénu, je různé. Někdy smysluplné, někdy méně smysluplné, záleží to na řadě okolností a podmínek. Ale opakovaně si kladu otázku, kdy se začne diskutovat o geriatricii jako o specializovaném oboru medicíny a o jejích reprezentantech jako specialistech v určitém klinickém oboru.

KDO JE VLASTNĚ V KLINICKÉM OBORU SPECIALISTA?

Uznávaný a užitečný specialista musí mít několik předpokladů. Specialistou je proto, že má daleko hlubší specializované znalosti v klinickém oboru, má větší a širší zkušenosti, než mají jiní v oboru, a třetí neopominutelnou podmínkou je, že musí mít specializované možnosti, které nemají ostatní. Jde o možnosti diagnostické a eventuálně terapeutické – to znamená, že může provádět speciální nebo diferenciální diagnostiku v určitých situacích, které se nepochybně ve stáří objevují, mohou mít mezioborový charakter, ale potřebují nějaký integrovaný způsob

myšlení. Především ale musí mít možnosti některé tyto vyšetřovací metody ovládat a mít je v rukou. Jde třeba o objektivní testování soběstačnosti nebo testování kvality života – to jsou zavedené metody. Mohli bychom jmenovat řadu dalších příkladů, ale co je důležité: **specialista musí mít k dispozici také možnosti, jak se specifickými metodami starat o určitou skupinu starých nemocných lidí.**

Bohužel tyto široké úkoly specialistů v geriatricii se v praxi zužují. Co ostatní specialisty jiných oborů nejvíce tíží, je nedostatek vhodného typu lůžek pro určitý typ nemocných – ať jim budeme říkat následná lůžka, různé kategorie či jinak. Proto jsou ti specialisté, disponující takovým lůžkovým fondem, který právě klinici potřebují, ve složité situaci. Geriatricie se tím tlačí jako obor do situace, kdy je zodpovědná za všechno, co lidi v současné době nejvíce tíží, což ji určitým způsobem degraduje.

Na mém pracovišti, které důvěrně znám, většina chytrých a schopných lidí uznává naši sociální pracovníci, která má kontakty obstarat takový typ lůžka a zajistit ho. Náš kardiolog nepotřebuje od našeho geriatra radit v kardiologii, tu on umí. Ale v určité situaci potřebuje u určité skupiny pacientů zajistit diferencovaně následnou péči – ať jde o psychický nebo tělesný handicap či sociální nebo spirituální problémy.

Já kategoriím nesmírně fandím a patří jim různé formy. Ať už jde o následnou péči, léčbu dlouhodobě nemocných nebo paliativní medicínu. I tady jsou zcela diferencní situace lidí, kteří jeden z těchto typů péče potřebují a je pro ně užitečný. Typy péče musí

být a jsou různé a samozřejmě každý z těchto typů má svoji problematiku. Vždy jde o problém, který se dá řešit různým způsobem, a nelze zužovat problematiku geriatricie jako oboru pouze na problematiku následných lůžek a formy následných lůžek respektovat. Nejsem onkolog, ale viděl jsem oddělení paliativní péče. To je typický příklad jedné z forem vysoce účinné a potřebné péče pro určitý typ pacientů, v našem případě s onkologickým onemocněním, ale to je jen jeden typ z těch možností. Péče následného typu, ať už lůžková nebo ambulantní, musí být vždy diferencovaná.

Já jsem od začátku své medicínské kariéry byl a jsem zastáncem diferencované péče. Každý pacient v určitém stadiu své choroby potřebuje svůj typ péče a ten by mu měl být zajištěn. Když jsem měl tu čest vést tuto kliniku, byli jsme první a důslední a vytvořili jsme si podmínky pro důsledný systém diferencované péče. Objektivními metodami byl skutečně prokazatelný a ta péče byla diferencovaná, ucelená jako systém v rámci jedné kliniky. Třeba pacient s kardiologickým onemocněním myokardu a pak v době takové té střední péče, kdy pacient už nepotřeboval odbornou péči, tak jsme zřídili v rámci kliniky doléčovací oddělení – tzv. pododdělení dlouhodobé péče, které bylo detašováno, ale bylo součástí kliniky a s naším personálem. Myslím, že takovou péči mají mít i pacienti s jinou diagnostikou. Doléčovací fáze je důležitá zejména u starších pacientů."

*Za rozhovor poděkovala
Eva Křížová*

HOSPIC DOBRÉHO PASTÝŘE

Nový hospic v Čerčanech otevřel svoji náruč pro občany Středočeského kraje a jihozápadu hlavního města Prahy v pondělí 29. září 2009.

Slavnost to byla důstojná. Krásná nová budova na konci obce přivítala zástupce města, církvi, dalších hospiců, ale i občanů z blízkého i dalekého okolí.

Občanské sdružení TŘI si dalo jako své poslání vytvoření prostoru pro posilo-

vání mezilidských vztahů, doprovázení v těžkých životních situacích a odpočinku ve chvílích radosti. Cílem sdružení je postavit mateřskou školu, základní školu, komunitní centrum a hospic ve své obci, v Čerčanech.

V současné době disponuje těmito aktivitami: provozuje terénní zdravotně sociální služby v Benešově, otevřelo hospic Dobrého pastýře v Čerčanech a chystá se zahájit stavbu komunitního domu s kostelem.

Předsedkyně sdružení MUDr. Tereza Dvořáková při zahájení poděkovala všem, kteří se zasloužili a podíleli na stavbě lůžkového hospicu. Svá slova úcty i obdivu k tomuto dílu vyslovili zástupci církvi, Středočeského kraje, zástupce vlády i další lidé, kteří přiložili ruku k dílu.

Základní kámen této krásné stavby byl položen 5. dubna 2003. V roce 2006 byla zahájena stavba a 1. září 2007 dokončena hrubá stavba. O rok později přišli do domu první klienti.

Jak zdůraznila MUDr. Marie Svatošová, předsedkyně sdružení ECCE HOMO, hospicovým myšlenkám se postupně otevírá odborná i laická veřejnost a desetiletí neřešené otázky nacházejí první odpovědi. Sama převzala nad stavbou i provozem odbornou garanci.

Při slavnostním otevření zazněla i další krásná myšlenka: „Aby v krásném

domě byli i krásní lidé, kteří poskytnou službu těm, kteří tu budou dožívat.“

Měla jsem možnost projít celým domem. Podívat se do jeho zajímavých částí – nejen pokojů, ale i jídelny, ošetrovacích prostor i síně posledního rozloučení. Vše je pěkné, ale chybí ještě další finanční prostředky na vybavení dalších prostor. První pacienti měli jen slova uznání a chvály: na péči, na stravování i na možnost komunikace se svými nejbližšími.

JAKÉ JSOU PODMÍNKY PRO PŘIJETÍ DO HOSPICE?

V zásadě jde o tři:

- současná medicína už nemá dále co nabídnout
- domácí péče není možná nebo je nedostačující
- nemoc, která pacienta ohrožuje na životě

V hospicích se uplatňuje paliativní medicína. Světová zdravotnická orga-

nizace definuje tuto péči jako „aktivní komplexní péči o pacienty, jejichž onemocnění už nereaguje na kurativní léčbu“. Stěžejní je kontrola bolesti a řešení dalších problémů psychologických, sociálních a duchovních. Paliativní péče se snaží o dosažení nejlepší možné kvality života pacientů a jejich rodin, její prioritou je zaléčení bolesti.

Hospic poskytuje specializovanou léčebnou péči a sleduje i příčiny bolesti, které často mohou být nejen fyzické (tělesné), ale i psychické, sociální a spirituální. Nedílnou součástí je právě i péče o bolest netělesnou, a to jak pacientů, tak i jejich doprovázejících osob a rodin. Proto také složení hospicového týmu vedle lékařů a zdravotních sester tvoří ošetrovatelé, sociální pracovník, psycholog, psychotherapeut, pastorační asistent, na přání i duchovní určitého vyznání a tým doplňují dobrovolníci.

Hospic však není ani nemocnicí, ani sanatoriem, ani léčebnou dlouhodobě nemocných či domovem důchodců. Toto zařízení svým klientům při přijetí dává záruku, že nebudou trpět nesnesitelnou bolestí, že za všech okolností bude zachována jejich lidská důstojnost a že v posledních chvílích života nebudou osamoceni.

Naši předkové, na mnoha místech ještě i rodiče, ale zejména prarodiče své poslední dny života prožili doma uprostřed své rodiny. V současné do-

bě převládá názor, že bolest a samota patří k posledním dnům života člověka. Právě hospice chtějí navrátit těmto posledním dnům života důstojnost, možnost rozloučení i podání pomocné ruky těm, jejichž nejbližší je opouštějí.

Hospic Dobrého pastýře v Čerčanech má krásnou polohu. Uprostřed středočeských kopců a luk, nedaleko Sázavy s pohledy milými do blíзка i dále. Konečně máte možnost jej navštívit a přesvědčit se na vlastní oči. Máte možnost i pomoci, neboť

každý, i malý dar je krůčkem k realizaci dalších prostorů pro ty, kteří je potřebují. A když se rozhodnete pro podporu této činnosti – tady je číslo, na něž můžete svůj dar zaslat: **530 530 359/0800.**

Eva Křížová

CENA ZA VÝZNAMNOU PRÁCI V OBORU ONKOLOGIE

Na návrh výboru Ligy proti rakovině Praha byla letos tato cena udělena za publikace v roce 2007 RNDr. Vojtěchu Adamovi z Brna. Jde o odborné práce v oblasti výzkumu nádorových onemocnění.

Doktor Vojtěch Adam, pracovník Mendelovy zemědělské a lesnické univerzity v Brně, se podle slov představitele univerzity intenzivně podílí na vědecko-výzkumné práci, svědomitě a cí-

má o vědeckou práci, denně pracuje hodiny v laboratoři a pomáhá i studentům nižších ročníků. Jeho příspěvky byly prezentovány v recenzovaných časopisech. Dr. Adam spolupracuje také s Klinikou dětské hematologie a onkologie 2. lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Praze.

Položili jsme významenanému vědci několik otázek.

levědomě spolupracuje na celé řadě grantových úkolů, každoročně se účastní národních a mezinárodních odborných konferencí.

Z přehledu jeho odborného životopisu vyplývá, že jeho pracovní nasazení je skutečně obdivuhodné. Za dobu doktorandského studia přednášel na mezinárodních konferencích, účastnil se přípravy mezinárodního symposia, zaměřeného na nádorovou diagnostiku ISOBM v Praze. Již v průběhu vysokoškolského studia na Masarykově univerzitě v Brně získal řadu významných ocenění. Kromě svých studijních povinností se s velkým entuziasmem zají-

Jak či kdo Vás nasměroval na vědeckou dráhu?

„Když mi paní učitelka na základní škole v 1. třídě položila otázku, čím chci být, odpověděl jsem, že bych chtěl být vynálezcem. Dodnes vidím vyděšený pohled spolužáků, stejně jako zkušené kantorky. Čas šel dál a s ním moje plány stát se vynálezcem ustoupily do pozadí. Přišla střední škola a nápad zkusit přihlásit se do středoškolské odborné činnosti. Na přelomu třetího a čtvrtého ročníku jsem se seznámil s René Kizekem. A on je tím, komu skutečně vděčím za směr, kterým jsem se vydal. Jako můj školitel a kamarád v jedné osobě

mi pomohl najít v této práci zálibu a smysl. Pod jeho skvělým vedením jsem vypracoval všechny své závěrečné práce a měl možnost spolupracovat při jejich tvorbě s mnoha odborníky z různých odvětví.“

Co Vás na vědě natolik zaujalo, že jste se pustil do bádání?

„Zpočátku to byla pouhá zvědavost, jak se ta „věda“ dělá. Přišlo trošku zklamání, že vše nejde podle představ a že za dobrými výsledky stojí velký kus tvrdé dřiny. Nikdy nezapomenu na okamžik, kdy jsem uviděl hodiny strávené v laboratoři v podobě prvního obrázku, posteru a toho nejcennějšího – publikace. I na tomto nadšení se ovšem podepsal zub času. Přestože k bádání přistupuji jako k práci, za kterou je člověk hodnocen, stále mě baví vymýšlet a zkoušet nápady kluka, který se chtěl v první třídě stát vynálezcem.“

Vaše představy o budoucnosti – chcete u vědy zůstat či máte jiné plány?

„Tato otázka byla velkým strašákem několika minulých let, přičemž jsem velmi tvrdě odmítal jakékoliv nabídky na své setrvání na akademické půdě a zároveň pozici vědce. Nyní jsem rozhodnut zůstat u vědy, zůstat na akademické půdě, a pokud mi budou nakloněny okolnosti a lidé okolo mě, zkusit dále posouvat hranice.“

(red)

Výživa při nádorovém onemocnění

Více než 50% onkologických pacientů trpí malnutricí již v době diagnózy. ¹⁾

Ta má špatný vliv na:

- prognózu onemocnění
- účinnost léčby
- kvalitu života pacienta

Včasné zahájení nutriční podpory je nezbytnou součástí moderní onkologické léčby.

„Nutridrink podporuje Ligu proti rakovině“

¹⁾ De Wys WD et al. Am J Med 1980, 69, 491-7.

NUTRIDRINK

...vždy, když běžná strava nestačí

Praktickou příručku „Výživa při nádorovém onemocnění“ si můžete nyní zdarma i objednat.

Stačí zaslat vyplněný kupon na adresu:

NUTRICIA, a.s., Na Pankráci 30, 140 21 Praha 4

OBJEDNÁVKOVÝ KUPON

Mám zájem o bezplatné zaslání příručky

„Výživa při nádorovém onemocnění“ V počtu.....ks

Jméno a příjmení.....

Adresa.....

Brožurku si můžete zdarma objednat i na naší bezplatné infolince NUTRIDRINK: 800 110 000

Pondělí – pátek 8³⁰ – 16⁰⁰ hodin

e-mail: informace@prague.nutricia.com,

www.nutriciaclinical.cz

www.vyzivavnemoci.cz

SLOVENSKÁ LIGA MÁ SVŮJ „DOMEČEK“

Tříčlenná delegace Ligy proti rakovině Praha se 16. října zúčastnila zahájení provozu Centra pomoci slovenské Ligy proti rakovině v Bratislavě.

V „domečku“, jak o dvoupatrové vile mluví Eva Siracká se spolupracovníky, nově sídlí sekretariát, jsou tu rehabilitační prostory s přístrojovým vybavením a také konferenční sály. Velký sál lze posuvnými stěnami upravit na tři menší konferenční místnosti.

Zahajovací slavností se v hojné míře účastnila zdravotnická reprezentace odborníků, zástupci patientských organizací a veřejněprávní složku reprezentovala zástupkyně ministerstva práce a sociálních věcí.

Večer byl zpestřen hudebním programem vokálního souboru a hudební skupiny NU FOLDER.

Naše přijetí bylo vřelé a demonstrovalo úzkou spolupráci našich organizací. Předali jsme slovenské Lize naši skleněnou plaketu a osobní dar prezidentce MUDr. Evě Siracké, DrSc.

(die)

NOVINÁŘSKÁ CENA LIGY

Letošní novinářská cena bude udělena Českému rozhlasu za soustavou propagaci onkologické prevence a za propagaci aktivit Ligy proti rakovině Praha.

Spolupráce s rozhlasovými stanicemi Praha a Radiožurnál má dlouholetou

tradici, která zejména v posledních letech nabyla na intenzitě, a to jak při organizování a průběhu Českého dne proti rakovině, tak zejména při podzimním Týdnu proti rakovině, jehož problematice jsou věnovány rozhovory s odbornými lékaři v ranních blocích

i odpolední besedy s možnou účastí posluchačů. Tyto programy přispívají k celkové informovanosti našich občanů i jejich zájmu o preventivní akce či vyšetření, seznamují je i s akcemi, které Liga proti rakovině pořádá pro veřejnost.

KONFERENCE A VALNÉ SHROMÁŽDĚNÍ ECL 19.–20. 10. 2008

Zástupci evropských lig proti rakovině se v letošním roce sešli v Istanbulu. Asociace pro výzkum a kontrolu rakoviny v Turecku připravila celou akci velmi pečlivě.

Hned úvodní přednáška paní Arlene Spiers, ředitelky Nadace proti rakovině v Severním Irsku, o organizační struktuře, odpovědnosti a způsobech ustanovení výkonného výboru vyvolala spoustu otázek z řad zástupců ostatních nadací.

Profesionálně připravenou prezentaci předvedl p. Simon Ledsham, obchodní ředitel Nadace pro výzkum rakoviny ve Velké Británii.

Pod heslem „Společně zvítězíme nad rakovinou“ shromáždila v loňském roce tato největší britská charitativní organizace na svém kontě více než 420 mil. liber. Většina výtěžku jde na výzkum rakoviny – je poskytována finanční podpora více než 500 výzkumných pracovišť ve 35 městech po celé Británii. Způsob získávání finančních prostředků má nadace velmi propracovaný. Od příspěvků z dědictví (více než jedna třetina z celkového výtěžku) přes pravidelné i jednorázové příspěvky od dárců, prodej zboží ve více než 600 charitativních obchodech, prodej pohlednicových přání všeho druhu, vý-

těžky z charitativních akcí, jako je Běh pro život apod., dárcovství věnované památce někoho blízkého. Zajímavé jsou také nabídky živnostníků, kdy například jedna služba měsíčně

je poskytnuta zákazníkovi zdarma a částka za tuto službu je poté zaslána nadaci. Další možností je například uspořádání narozeninové oslavy, kde oslavenec požádá hosty, aby místo dárku věnovali zamýšlený finanční obnos na výzkum rakoviny. Na stránkách nadace si oslavenec založí svou webovou stránku, kde uveřejní informace o celé akci včetně celkového finančního zisku od účastníků oslavy. Možností, jak pomoci, je mnoho, a jak zaznělo na závěr přednášky – je třeba nejen dobře rozumět těm, kteří chtějí přispět, ale umožnit potenciálním dárcům lé-

pe poznat nás, tedy nadaci, kterou by mohli podpořit.

Každoroční dvoudenní program přednášek a prezentací bývá sestaven tak, aby se témata dotýkala různých částí činnosti neziskového sektoru. Samozřejmě velmi emotivní je vždy prezentace onkologických pacientů. Je pravda, že k veřejnosti promlouvají vždy jen ti nejsilnější, kteří mají odvalu poprat se se svou nemocí a ukázat tak cestu i těm, kteří by nevěděli, jak dál. Pan Peter Kapitein z Holandska je jedním z těch, kteří žijí naplno i přes všechny obtíže, které onkologické onemocnění přináší. Je hlavním organizátorem velmi náročného cyklistického závodu Alpe d'HuZes a členem stejnojmenné nadace.

Podstatou tohoto neuvěřitelně těžkého závodu do vrchu je dát naději nemocným. Každý závodník totiž jede svůj závod pro někoho, kdo momentálně jet nemůže, protože onemocněl

rakovinou. Například Petera Kapiteina v loňském roce, kdy se mu choroba vrátila, zastoupil jeho 15letý syn. Závod se odehrává ve vysokohorském terénu, a tudíž z pochopitelných důvodů nikoli v Nizozemí, nýbrž ve Francii. Každoročně se počet kol závodu zvyšuje podle počtu let, které přibýly od roku

2000, tj. letos bylo třeba na vrchol vyšplhat osmkrát. Někteří závodníci, kteří jedou závod na památku někoho blízkého, kdo již odešel, popisují své pocity po několika kolech, kdy jsou již na konci svých sil, totálně vyčerpání, a přesto v takových chvílích mají pocit, že jsou tomu, pro koho jedou, nejbliže,

téměř v kontaktu s ním a to jim pomůže závod dokončit.

Letošního zasedání ECL se zúčastnili zástupci z téměř 20 neziskových organizací z celé Evropy a zaznělo zde mnoho inspirativních myšlenek využitelných v naší další práci.

Iva Kurcová

EUROKONCERT PROTI RAKOVINĚ

V pátek 10. října uspořádala Liga proti rakovině Praha a Onkocet Europe o.p.s. ve Smetanově síni Obecního domu v Praze Eurokoncert na podporu celoevropského Týdne proti rakovině. Koncertu předcházelo dopoledne přijetí zahraničních hostů a organizátorů v Brožíkově síni Staroměstské radnice. Jménem Magistrátu hl. města Prahy hosty pozdravil radní PhDr. Milan Pešák, který vyzvedl roli Ligy v boji za snížení incidence rakoviny u nás i důležitost neziskových organizací v našem celospolečenském životě.

Večer na slavnostním koncertu uvítal hosty předseda Ligy profesor Zdeněk Dienstbier a poté převzal cenu za celoživotní účast v boji za snížení onkologických onemocnění v naší zemi.

Přítomné pozdravil také japonský host pan Ken Yano.

V úvodní části koncertu vystoupili housloví virtuosové sourozenci Věra a Pavel Eretovi společně s japonským

smíšeným dětským sborem. Velkým překvapením pro zaplněný sál Obecního domu byla Vltava Bedřicha Smetany s japonským textem v brilantním podání japonských dětí. Podle slov Pavla Ereta, který skladbu doprovázel společně se sestrou na housle, právě tato skladba patří k nejoblíbenějším písním v Japonsku.

Ve druhé části večera se představil Symfonický orchestr hlavního města Prahy FOK, který pod taktovkou svého šéfdirigenta Jiřího Kouta přednesl skladbu Antonína Dvořáka Polednice a Sinfoniettu Leoše Janáčka.

Večer byl zakončen v Primátorském salonku přátelským setkáním u číše vína.

(kř)í

III. EVROPSKÝ VEČER V TÁBOŘE

Na pozvání europoslance doc. MUDr. J. Zvěřiny a politické frakce Evropského parlamentu EPP-ED se předseda Ligy profesor Dienstbier a ekonomka Ligy paní M. Veselá zúčastnili III. evropského večera, který se uskutečnil v OREA Hotelu Dvořák

v Táboře. Po úvodním vystoupení docenta Zvěřiny a jihočeského hejtmána Jana Zahradníka vystoupil Ladá Kerndl s orchestrem Jazz Friends a další umělci.

Všichni účastníci večera si zakoupili květ měsíčku lékařského, takže žlutá

barva této květiny rozjasnila jak stoly, tak i taneční parket. Liga na oplátku věnovala účastníkům brožury o nádorové prevenci. Večer obohatil letošní květinovou sbírku o 21 800 Kč. Upřímně děkujeme.

(die)

KONCERT V KIMONU A VE FRAKU

Domov sv. Karla Boromejského v Praze-Řepích uspořádal 18. září 2008 Houslový benefiční koncert v kimonu a ve fraku, jehož spolupořadatelem byla i Liga proti rakovině Praha.

Na koncertě vystoupili housloví virtuosové Věra a Pavel Eretovi a spolu s nimi zpíval Dětský sbor Japonské školy v Praze pod vedením Mikako Takeda. Na koncertu zazněly japonské písně

i skladby pro housle světových mistrů. V závěru koncertu děti překvapily zapíváním českých písní, které obecenstvo odměnilo srdečným potleskem.

MUDr. Eliška Hrubá

U příležitosti 15. výročí založení společnosti La Marque byla v Hudebním divadle Karlín uspořádána přehlídka luxusního spodního prádla značek Lejaby, Marlies Dekkers a Marie Jo. Na závěr kampaně „Spodní prádlo – symbol zdraví a krásy“ byl Lize proti rakovině, partnerovi celé akce, předán šek na 80 000 Kč.

REKONDIČNÍ POBYTY V ROCE 2008

Rekondiční pobyty pro onkologicky nemocné se opět konaly v areálu Institutu onkologie a rehabilitace Na Pleši a v sanatoriu PARACELSUS v Meziboří v Krušných horách. Bylo jich opět už tradičně šest. Počítám-li je od roku 1994, kdy jsme realizovali první rekondiční pobyty tohoto typu, jde o 87.–92. rekondici. Letos se pobytů účastnilo 109 nemocných z celé republiky. Od stanovení diagnózy k nástupu na rekondice bylo 25% účastníků do 5 let, 33% do 10 let, 30% do 15 let a 12% do 26 let a dále.

Pacientky měly z 86% vyléčenou rakovinu prsu, u dalších účastníků bylo celkem 21 onkologických diagnóz. Program rekondičních pobytů byl vždy dodržen. Lekce odborných instruktorek a lékařské přednášky byly vyslechnuty s velkou pozorností. Příznivé počasí umožnilo příjemné vycházky do okolí, úspěšné byly i krátké výlety. Ubytování i stravování bylo podle slov účastníků na velmi dobré úrovni. Během všech šesti turnusů nedošlo k žádné mimořádné události.

Prof. MUDr. Evžen Skala, CSc.

BĚHY NADĚJE

Podporují výzkum i prevenci rakoviny

Podle zpráv z tisku počet onkologických pacientů neustále roste, avšak zároveň stoupá počet vyléčených pacientů. Toto byl jeden z hlavních motorů, proč se společnost Levity a.s. v čele s předsedou představenstva Lubomírem Dravcem stala v letošním roce hlavním organizátorem akce Běh naděje.

Stejnomená humanitární sbírka je svým rozsahem mimořádnou nesoutěžní akcí, zaměřenou na podporu výzkumu rakoviny a spojenou s veřejnou sbírkou. Běh naděje se inspiroval úspěšnou mezinárodní akcí Běh Terryho Foxe, který se u nás v České republice konal pravidelně 15 let (1993–2007) a navá-

zal na spolupráci s bývalými pořadateli běhu, kteří jej organizovali s neutuchající vůlí, entuziasmem a snahou pomoci druhým bez jakékoliv finanční odměny a ve svém volném čase.

Všechny příznivce Běhu naděje spojuje ušlechtilá myšlenka podpory boje proti rakovině. Svým kladným přístupem ke zdravému životnímu stylu se účastníci připojují k boji proti této zákeřné nemoci. Celý výtěžek sbírky bude na základě smlouvy s Českou onkologickou společností věnován na onkologický výzkum v českých a moravských výzkumných ústavech. Více informací najdete na www.behnadeje.cz.

Přestože začátek letošního roku nebyl nově sbírce příznivě nakloněn, 110 pořadatelů z nejrůznějších míst naší republiky nashromáždilo na účet Běhu naděje přes 700.000 Kč a zaregistrovalo téměř 30 tisíc aktivních účastníků. Tento výsledek považuji za velmi radostný a věřím, že v příštím roce se k nám přidají nejen další pořadatelé, ale zejména sportovci a široká veřejnost.

Pokud chcete přispět na dobrou věc, číslo konta Běhu naděje je **5001005500/5500**.

Hana Wichová
Koordinátor Běhů naděje

KLUBY

AMAZONKY Ostrava

V podzimní době uspořádalo sdružení rekondiční pobyt v Karlově Studánce. Z výtěžku Českého dne proti rakovině je plánován víkendový pobyt ve Frýdlantu nad Ostravicí pro více než 40 členek. Je určen novým členkám a těm, které se v tomto roce dosud neúčastnily žádného rekondičního pobytu. Jak už je zvykem, je zaměřen na relaxaci, pracovní terapii, vzájemné poznávání i odpočinek.

Omlouváme se za tiskového šotka v minulém čísle, samozřejmě že výlet se konal na hrad Bouzov a že tradiční tvarůžky a jejich výrobu Amazonky sledovaly v Lošticích.

ARCUS ŽIVOT České Budějovice

Pohodová dovolená se dá napsat o deseti dnech, které pro 49 účastníků uspořádala na sklonku srpna a začátku září cestovní kancelář Speciál z Ústí

nad Labem v italském Riccione. Zájeddu se účastnilo 17 našich členů.

Ubytování v Casa al mare (v Domě u moře) a stravování se velmi podobalo domácí kuchyni. Celé dny jsme po-

bývali na písčité pláži a koupali jsme se v moři. Byly to báječné dny plné slunce a teplého počasí. Účastnili jsme se i několika výletů do zajímavých míst v okolí.

Domů jsme si přivezli nejen posbírané mušličky z mořských vln, ale především krásné vzpomínky a hodně načerpané síly pro podzimní dny. Děkujeme nejen organizátorům, ale všem, kteří se přičinili o pohodu a přátelskou atmosféru. A příští rok snad na shledanou.

Marta Mordavská

Ve druhé polovině měsíce září jsme opět rády přijely na ozdravný pobyt do Františkových Lázní, a to ve velkém počtu. 24 členek našeho Arcusu strávilo krásné dny v západních Čechách díky zvýšenému 30% příspěvku z Českého dne proti rakovině od LPR.

Největším magnetem je zde pro nás vynikající obrovský bazén Aquaforum – skutečný „Svět vody a relaxace“, kde jsme si denně na všech možných a nemožných procedurách procvičovaly a masírovaly všechny části našich unavených a nemocných těl. Ty odvážnější ženy plavaly ve venkovním bazénu, kde byla sice teplá voda, ale od úst šla pára, ostatní cvičily ve vnitřním bazénu dle pokynů cvičitelky, některé plavaly svých několik tratí v úplně studené vodě, pak zase do tmavé jeskyně se svítícími hvězdičkami a opět masírujícími proudy a nakonec jsme se prohřívaly v úplně teplé vířivce. Absolvovaly jsme také klasické ruční masáže v rehabilitačním středisku u sv. Josefa, kde nám majitelka vycházela velmi vsťfíc.

Odpoledne jsme trávily většinou na vycházkách, ochutnaly některé z 21 pramenů, navštívily jsme Cheb, Mariánské Lázně, hrad Vildštejn, který rok od roku upravuje a renovuje soukromý majitel. Ženy, které tu byly poprvé, si udělaly výlet na Motýlí farmu, do rezervace SOOS, na výletní místo Amerika, zdatnější turistky až na hrad Seeberg, Komorní hůrku a na poutní místo Maria Loreto. Jen pro nás zazvonil pan farář velkým zvonem na rozloučenou, abychom se zase zde po roce všechny sešly.

Také počasí nám letos přálo, takže celý týden byl plný pohody, relaxace, sportování, zábavy a vůbec vzájemného přátelství.

Marie Kopřivová

SLEZSKÝ KLUB STOMIKŮ Ostrava

Rekondiční pobyt je vyvrcholením všech akcí našeho klubu v roce. Ten letošní byl již šestnáctý. Po dvou letech v Jeseníkách jsme se opět ve dnech 8.–12. října vrátili do známého prostředí v hotelu DUO na Horní Bečvě. Hotel poskytuje přiměřené ubytování, velmi dobré stravování, klubovnu pro přednášky, bohatou nabídku rehabilitačních procedur, bazén, prostory pro společenskou zábavu. Přálo nám tentokrát i počasí, okolní kopce a lesy se oděly do pestré palety barev, a tak jsme zde mohli strávit čtyři krásné dny plné pohody. Nabitý program přinesl nové poznatky, ale i odpočinek a dobrou zábavu. Jen houby letos nerostly.

Pobytu se zúčastnilo 101 osob z klubů v Ostravě, Opavě a Novém Jičíně. Mezi tradiční hosty patří předseda SLOVILCO Ján Čačko a hospodář POLILKO Ryszard Lysek. Další 19 osob vystoupilo v bohatém programu. Velmi mě potěšilo, že se letos mezi účastníky

objevila řada nových stomiků, kteří byli na podobné akci poprvé. Miláčkem všech se stal dvouletý Toník, který přijel se svou maminkou.

Co všechno jsme zažili? Dopoledne jsme se mohli seznámit s novinkami v sortimentu stomických pomůcek pěti firem Coloplast, B-Braun, ConvaTec, Dansac, Icom Trading a firmy ALP Ecology. Stomici získali informace, informační materiály a vzorky pomůcek. Velmi důležitá byla diskuse a výměna zkušeností s těmito pomůckami, protože každý stomik je trochu jiný a je velmi důležité mít možnost nalézt pomůcku, která bude vyhovovat co nejlépe. Odpoledne jsme využívali hezkého babího léta k vycházkám do okolí. Nedílnou součástí pobytu byly rehabilitace a plavání v hotelovém bazénu. Účastníci měli možnost konzultovat problémy s ošetřováním stomie se třemi stomasestrami, k dispozici byla i poradna psychologa.

Nejlepší na celém pobytu byl úžasný kolektiv všech zúčastněných. Stomici nečekali, až je někdo bude bavit. Jednotlivé kluby si na večer připravily vystoupení, scénky a soutěže. Úžasný byl třetí večer, kdy nám firma ConvaTec připravila velké překvapení. Přišli nám zatancovat mistři republiky v latinskoamerických tancích Simona Švrčková, kterou všichni znali z populární soutěže StarDance, a její partner Tomáš Hošek. Vyvrcholením byla volba 1. StomaMiss se všemi disciplínami, jak se na takovou volbu sluší a patří. Jelikož se soutěže zúčastnili převlečení muži, byla to velká legrace.

Rekondiční pobyt byl podporován grantem Nadace OKD a dotacemi magistrátů měst Ostrava a Havířov. Informace o práci klubu, rekondičním pobytu a mnoho fotografií najdete na stránkách klubu www.ILCO.cz/Ostrava.

Doc. RNDr. Pavel Kreml, CSc.

ALEN Praha

Ze Zpravodaje sdružení Alen vybíráme. Cvičení a plavání probíhá pravidelně jak v Nemocnici Na Homolce, tak i v Týršově domě. V září se 30 Alenek pod vedením Daniely vydalo do chatičkového tábora ve Lhotce u Mělníka, kde ještě jednou oslavily klubové patnácté narozeniny. Všechny účastnice ještě dnes na tento víkend vzpomínají. Koncem října a začátkem listopadu se uskutečnily dva víkendové pobyty ve Žďáru nad Sázavou a v Lázních Kunratic. Na začátku listopadu se konal 2. benefiční koncert v Michnově paláci v Praze 1, který byl důstojným zakončením oslav vzniku sdružení. V prosinci je pro členky Alenu připraven autobusový zájezd do bavorského Bayreuthu. Ve středu 10. prosince bude v aule Týršova domu Mikulášská besídka s tradičním programem na závěr letošního roku.

ČESKOLIPSKÁ VESNA

Dnes už nás s rekondičním pobytem v hotelu Borný ve Starých Splavech spojují jen vzpomínky. Poslední srpnový týden nám přálo počasí, a tak jsme denně putovali po krásném okolí Máchova jezera. Parníkem jsme si zajeli do Doks, navštívili muzeum K. H. Máchy, ale i zdejší vyhlášenou cukrárnu, využili jsme i okružní jízdu parníkem. Sportovní odpoledne absolvovala i naše dvě děvčata, která už oslavila požehnanou osmdesátku. Pro nás milým překvapením bylo vystoupení orientální tanečnice a užili jsme ohromnou legraci, když náš učila ovládat své tělo při orientální hudbě. Přednáška MUDr. L. Truhlářové by se dala poslouchat dlouho. Mluvila nám z duše – o stresu, duševní pohodě, mezigeneračních vztazích. Ale to už nás čekalo posezení u harmoniky. Přijela mezi nás Maruška z nedaleké Bělé pod Bezdězem, rovněž onkologická pacientka. Její manžel vyplnil pozdní odpoledne písničkami našeho mládí.

Bez chyby byl i zájezd do zámku v Mnichově Hradišti, který byl zpestřen prohlídkou pivovaru v Klášteře, samozřejmě i s ochutnávkou piva. Poslední večer byl ve znamení módní přehlídky „co dům dal“. Nápaditost děvčat byla obdivuhodná. Sále se pohybovaly lesní žínky, bílá paní mnichovohradištská, dámy z lázeňské promenády, kovboj na invalidním vozíku, víla Evelína v důchodovém věku, žokejka či mimino v pamperskách s načesaným kohoutem nebo řecká bohyně. O legraci nebyla nouze. Domů si každý odvázel malovaný zvonček pro štěstí, vymalovaný některým z účastníků. Byl to pěkný týden plný pohody a všem dodal sílu na zvládání všedních každodenních starostí.

Eva Barkmanová

LYMFOM HELP Praha

Koncem října se do Prahy sjeli pacienti z různých koutů naší republiky, aby se účastnili Celostátního setkání pacientů s lymfomem. V prostorách Nadace ABF na Václavském náměstí byl pro ně připraven bohatý program. Po informaci o aktivitách sdružení, v níž paní Z. Dřížhalová hovořila o realizovaných a připravovaných projektech, dostal slovo MUDr. Robert Pytlík. Seznámil přítomné s novými postupy v léčbě lymfomů a v diskusi odpověděl na nejrůznější dotazy. V odpoledním programu se uskutečnila valná hromada a po ní profesor J. Křivohlavý hovořil o psychice pacientů s maligním lymfomem. Pak se přítomní rozdělili do dvou seminářů, které byly věnovány posilování imunity organismu a právům pacientů a komunikaci s lékařem.

Celodenní setkání bylo zakončeno koncertem kytaristy Štěpána Raka.

(red)

KON Pardubice

Také letos, stejně jako v minulých letech jsme si odpočinuli a relaxovali svá těla i duše na dvou rekondičních pobytech. Ve spolupráci s Červeným křížem Hradec Králové to byl v dubnu krásný pobyt v Sezimově Ústí a v září jsme navštívili Lázně Libverda. Při obou pobytech nám velmi přálo počasí, sluníčko se na nás smálo a my na sebe samozřejmě také. Chci se však dnes zmínit o trochu jiných setkáních, která jsme měli možnost letos prožít. Zřejmě si dámy v různých klubech mezi sebou řekly, jak pěkné a příjemné jsou pobyty v malém městečku Lázně Bohdaneč, které jsou nedaleko Pardubic. Letos tyto lázně navštívilo hned několik klubů – koncem dubna to byly ŽAPky společně s Vesnou Bratislava, v červnu DIANA z Brna a v září členové JAKOPu z Jablonce nad Nisou. Věřím, že všichni zúčastnění si pobyt v lázních pěkně užili, o čemž se většinou zmínili ve svých zprávách. Já se chci zmínit o tom, že mi bylo ctí a velkou radostí všechny tyto kluby provést po staré části města Pardubice, kde jsme navštívili pardubický zámek, prohlédli si historické Perštýnské náměstí a společně tak prožili pár hodin. Jsem za tyto chvíle moc vděčná, neboť tak získávám zkušenosti a vědomosti o práci v jiných klubech a nasávám přátelskou atmosféru, která všude mezi členy panuje. Věřím, že se všem tyto procházky líbily, možná byly trochu náročné na nožičky, ale těm jsme pak dali spočinout při

kávičce na starobylém pardubickém náměstí.

Vzhledem k tomu, že jsem se musela na tyto procházky také trochu vědomostně připravit, byla to pro mne zároveň příležitost se něco nového dozvědět o svém rodném městě. Skutečně mě tato setkání moc potěšila, a přijede-li do lázní Bohdaneč nějaký další onkologický klub, ráda se vám budu věnovat.

A ještě jednu pěknou tradici u nás v Pardubicích udržujeme. Je to každoroční, letos už čtvrté setkání s klubem LPR Hradec Králové, a to na kolech pod Kunětickou horou. Zatímco poprvé v roce 2005 v rámci akce „Dokážeš to taky“ se nás sešlo 16, loni už nás bylo 22 účastníků a letos se nás sešlo „pod Kuňkou“ na kolech, autobusem či autem už 28. Počasí sice na červenec nebylo příliš letní, ale atmosféra byla veselá a příjemná. Myslím, že to je smyslem naší práce – setkávání, přátelství a vzájemný pocit sounáležitosti. Přeji všem krásné dny plné zdraví, radosti a štěstí!

Alena Nováková

MAMMA HELP Přerov

Přerovské centrum se ve zpravodaji Mamma Helpu poch-

lubilo svojí činností, která je zajímavá, a proto ji otiskujeme. Členky přerovského klubu pořádají přednášky o prevenci rakoviny prsu a jsou velmi úspěšné. Vystoupily v Domově pro seniory v Hranicích, kde přednášely zdravotnickému personálu, navštívily Gymnázium dr. Škody v Přerově, kde mladé studentky projevily opravdový zájem o tuto problematiku, vystoupily ve Středisku volného času v Lipníku nad Bečvou, a co je velmi povzbudilo, byla žádost o přednášku na Akademii třetího věku pro veřejnost. Samy už oslovily i další školy – střední školy v Přerově, Obchodní školu, Střední pedagogickou a Střední školu gastronomickou. Pořád jsme přesvědčeny o tom – říká Jana Čaganová –, že přednášky a informace jsou užitečné nejen pro mladou generaci, ale i pro ženy středního a vyššího věku.

ŽAP Praha

Jak jsme si přečetli v Aktualitách tohoto klubu, některé členky se účastnily letního poznávacího zájezdu s pražským klubem Alenek na sever do skandinávských zemí. Nálada i počasí po celou dobu přispěly k celkové spokojenosti všech účastníků, a tak je popis celotýdenního putování severem Evropy zakončen poděkováním a přáním, aby to nebyl poslední společný týden.

Obnovila se už také pravidelná setkání v kavárně v Chabrech, která jsou pravidelně třetí úterý v měsíci. V říjnu proběhl podzimní rekondiční pobyt v Novém Městě na Moravě a na přelomu října a listopadu se uskutečnil v hotelu Jizera na Malé Skále edukační seminář o samovyšetřování a komunikaci. V těchto dnech se sdružení při-

pravuje na vánoční charitativní sbírku „Pomáhejte s námi 2008“, jejíž součástí bude prodej ručních výrobků členek ŽAP. Sbírká se uskuteční první, druhou a třetí adventní neděli. V poslední adventní víkend bude mít klub, tak jako v loňském roce, stánek na Staroměstském náměstí.

Také ŽAPky si letos připomínají 15 let od svého vzniku. Slavnostní vánoční večer laděný k 15. výročí vzniku Klubu ŽAP se uskuteční 1. prosince 2008 v hotelu Crowne Plaza v Praze-Dejvicích.

AMELIE Praha vás zve ke cvičení

Navázali jsme spolupráci s VŠTJ Medicína Praha a v rámci jejich za-

vedené praxe s cvičením jako prevencí osteoporózy a dalších problémů nabízíme onkologicky i jinak dlouhodobě nemocným několik hodin týdně rozmanitého cvičení v prostorách VŠTJ. Pravidelné cvičení je účinným nástrojem prevence civilizačních chorob, jako jsou obezita, vysoký krevní tlak, kardiovaskulární či onkologická onemocnění.

Kdy a kde se cvičí?

Aerobní a posilovací cvičení – pondělí 10.30–11.30 v Rekondičním centru VŠTJ v Salmovské ul. 5 v Praze 2 (stanice tramvají Štěpánská)

Jóga s Amelií – středa 18.00–19.00 v Gymnáziu Na Vítězné pláni v Praze 4 (stanice metra C Vyšehrad)

Zdravotní cvičení - úterý 17:30 – 18:30 v gymnáziu na Vítězné pláni v Praze 4. Všechna cvičení vedou zkušené instruktorky. Další informace můžete získat na tel.: 224 965 721 nebo 777 715 622, eventuálně www.medispo.net.

INFORMACE

Zveme vás na VÁNOČNÍ KONCERT

Náš tradiční Vánoční koncert se tentokrát uskuteční **v úterý 9. prosince v 19.00 hodin** ve velké aule staroslavného Karolina v Praze 1. Při koncertu budou uděleny Ceny za vědeckou práci a Novinářská cena. Všechny členy a jejich přátele srdečně zveme.

ZAZNAMENEJTE SI DO SVÉHO NOVÉHO DIÁŘE PRO ROK 2009.

Výroční členská schůze Ligy proti ra-

kovině Praha se uskuteční v úterý 17. února 2009 od 14.00 hodin v přednáškovém sále Lékařského domu v Praze 2, Sokolská 31.

Všichni jste srdečně zváni!

Z JEDNÁNÍ VÝBORU LPR

Během podzimu došlo ke změně ve složení výboru Ligy. Profesorka MUDr. Jiřka Abrahámová se omluvila vzhledem ke svému pověření koordinovat Národní onkologický program a prodloužení

svého působení jako přednosty onkologické kliniky v Thomayerově fakultní nemocnici v Krči. Své budoucí spolupráce se nezdá, ale v současné době je tak zaměstnána, že pro práci v Lize už nezbyvá čas. Proto z výboru odstoupila a dodatečně byl kooptován profesor MUDr. Evžen Skala, CSc.

SLOŽENKY PRO ROK 2009

V tomto čísle najdete složenku pro členský příspěvek na příští rok. Jak jis-

tě víte, členský příspěvek pro studenty a důchodce činí 100 Kč, pro členy do- sud zaměstnané a kluby či sdružení je roční příspěvek 200 Kč. Byli bychom rádi, kdybyste tuto svoji členskou povin- nost splnili během ledna nebo února.

Výbor LPR Praha

JAKÉ JSOU NAŠE NEMOCNICE

V rámci celoročního projektu Nemoc- nice České republiky 2008 se vytváří

Žebříček českých nemocnic z pohle- du spokojenosti pacientů.

V loňském roce se projektu účastnilo více než 17 tisíc respondentů z celé republiky.

Pokud vás tyto informace zajímají, má- te možnost se aktivně účastnit tohoto celostátního dotazníkového průzkumu na stránkách:

www.nejlepsi-nemocnice.cz.

Výstupem jsou pak doporučení pro management nemocnic a jejich vlast-

níky „co a jak dělat“, aby byli pacienti spokojenější.

Cílem celé akce je **lepší pozice paci- enta ve zdravotnickém zařízení.**

Průzkum v letošním roce trval od 1. září do 31. října 2008 a jeho organizátorem byl **Health Care Institute.**

Další informace můžete najít na www.hc-institute.org.

Aktuální žebříček nemocnic ČR na www.nejlepsi-nemocnice.cz.

POŠTA

Obdrželi jsme dopis, který rádi zveřej- ňujeme.

Chcem poďakovať celej Lige za prá- cu, ktorú vykonávate v prospech nás

všetkých, a zvlášť pánu profesorovi za jeho ľudskosť, porozumenie a ochotu.

Keďže som novinárka, z praxe viem, že najcennejší ľudia sú skromní, ústretoví,

a presne za takého považujem aj pána profesora Dienstbiera. Ešte raz veľké ďakujem!

S pozdravom Katarína Lalíková

ceník celoplošné inzerce

Informační zpravodaj Ligy proti rakovině Praha

formát		rozměr na zrcadlo	čistý formát po ořezu	ceník
1/1			210 x 297 mm	6 000 Kč
1/2	výška	88 x 267 mm	103 x 297 mm	3 500 Kč
1/2	šířka	180 x 130 mm	210 x 146 mm	3 500 Kč
1/3	výška	57 x 267 mm	72 x 297 mm	2 500 Kč
1/4	šířka	180 x 65 mm	210 x 72 mm	1 800 Kč

Technické podmínky: tel.: 233 091 454, e-mail: warausova@allin.cz

Inzerci přijímá: e-mail: lpr@lpr.cz, klima@allin.cz

Závěrem několik praktických informací

Liga proti rakovině Praha
Ústav radiační onkologie
Na Truhlářce 100/60, 180 81 Praha 8
Sekretariát: tel./fax: 224 919 732
internet: www.lpr.cz, e-mail: lpr@lpr.cz
č. účtu LPR Praha: ČSOB 8888 88 8888/0300
č. účtu Českého dne proti rakovině: 65 000 65/0300

Nádorová telefonní linka: tel.: 224 920 935
Lékaři denně: 9–16 hod., záznamník nepřetržitě
Rekondiční onkologické centrum o. p. s., tel.: 222 726 850
Centrum preventivní a následné onkologické péče:
tel.: 221 969 310, fax: 221 969 383

Veškeré publikace, které LPR vydává jak pro preventivní, tak i následnou péči, obdržíte zdarma na výše uvedené adrese nebo prostřednictvím Nádorové telefonní linky. Současně nabízíme pro onkologická sdružení možnost zapůjčení kazet z videotéky.

Vydávání Informačního zpravodaje povoleno MK ČR: E 11079.

Zpravodaj je bezplatně zasílán všem členům Ligy proti rakovině Praha.

Roční členský příspěvek 100 Kč pro důchodce a studenty, 200 Kč pro občany výdělečně činné a právnické osoby.

Zpravodaj k tisku připravila dr. Eva Křížová • Grafická úprava: ALL IN AGENCY • Tisk: GÖFI print, s. r. o. • Vydává: Liga proti rakovině Praha